

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve

SKELETKURRIKULI

Për Profilin Mësimor

LLOGARI

Niveli IV i KSHK

(2 vjeçar)

(Në drejtimin mësimor “Ekonomi-Biznes”)

Kodi: L4-IV-23

Miratoi:

MINISTRI

Tiranë, 2023

Përmbajtja:

- I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve (KSHK), të drejtimit mësimor “Ekonomi-Biznes”.**
- II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.**
 - Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.
 - Kompetencat e përgjithshme të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.
 - Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.
 - Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit në në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.
- III. Plani mësimor për profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.**
- IV. Udhëzime për planin mësimor**
- V. Udhëzime për procesin mësimor.**
- VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.**
- VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.**
- VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.**
- IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.**
- X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar.**

I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin mësimor “Llogari”, niveli IV i KSHK, të drejtimit “Ekonomi-Biznes”.

Qëllimi kryesor i arsimit profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK, të drejtimit “Ekonomi-Biznes” është *“zhvillimi i personalitetit të nxënësve për të jetuar në përshtatje me botën që i rrethon, zhvillimi dhe nxitja e aftësive së tyre për të menduar, krijuar dhe zgjidhur probleme në mënyrë të pavarur si dhe përgatitja e tyre për t’u punësuar apo vetëpunësuar në veprimtari profesionale që lidhen me profilin Llogari”*. Zhvillimi te nxënësit i ndjenjës së vetëbesimit, kultivimi i vullnetit të lirë në marrjen e vendimeve, nxitja e gatishmërisë për të nxënë gjatë gjithë jetës dhe për t’u zhvilluar individualisht në drejtimet emocionale, intelektuale dhe profesionale janë sfida të rëndësishme për arritjen e këtij qëllimi. Për të realizuar këtë, shkolla profesionale i’u krijon nxënësve:

- mundësi të përshtatshme për të nxënë, pavarësisht nga gjinia, raca, besimi dhe aftësitë;
- mundësi për të gjithë, për të zhvilluar kompetencat profesionale, të bazuara në njohuritë, shprehjet, qëndrimet dhe vlerat të mjaftueshme për të lehtësuar punësimin dhe përparimin drejt arsimit e formimit profesional të mëtejshëm;
- mbështetje për t’u njohur me rregullat e sigurisë në punë dhe të ruajtjes së mjedisit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe për t’i zbatuar ato me rreptësi;
- mbështetje për t’u njohur me teknologjitë e proceset bashkëkohore e të perspektivës në fushën e llogarisë, që lidhen me kualifikimin profesional përkatës;
- mbështetje për të zhvilluar ndjenjën e disiplinës, kuriozitetin intelektual dhe profesional, aftësitë sipërmarrëse si dhe vlerat e tyre morale;
- mbështetje për t’u zhvilluar psikologjikisht dhe fizikisht për të përballuar vështirësitë që do të ndeshin gjatë veprimtarive të ardhshme profesionale;
- mbështetje për të zhvilluar frymën e tolerancës dhe të mirëbesimit nëpërmjet përvojës së punës.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.

Në shkollat që ofrojnë arsimin profesional në profilin mësimor “Llogari”, niveli IV i KSHK, kanë të drejtë të regjistrohen të gjithë të rinjtë që:

- kanë mbaruar arsimin profesional në drejtimin mësimor “Ekonomi-Biznes”, niveli II i KSHK;
- janë të aftë fizikisht dhe mendërisht të përballojnë kërkesat e këtij niveli të arsimit profesional;
- nëse kanë aftësi të kufizuara, shkolla krijon kushte dhe përshtat programin në përputhje me paaftësitë që shfaqin.

Në raste të veçanta kur kërkesat për të ndjekur këtë shkollim janë më të larta se kapacitetet reale të këtyre shkollave, atëherë, MFE përgatit udhëzime të veçanta me kritere të posaçme pranimi për këto shkolla.

2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësve në përfundim arsimit në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.

Në përfundim të arsimit profesional në profilin profesional “Llogari”, niveli IV i KSHK, nxënësi do të zotërojë këto kompetenca të përgjithshme kryesore:

- Të komunikojë në mënyrë korrekte me shkrim e me gojë për të shprehur mendimet e ndjenjat e tij dhe për të argumentuar opinionet për çështje të ndryshme.
- Të përdorë burime dhe teknika të ndryshme të mbledhjes dhe të shfrytëzimit të informacioneve të nevojshme për zhvillimin e tij personal dhe profesional.
- Të nxisë potencialin e tij të brendshëm në kërkim të vazhdueshëm për zgjidhje të reja më efektive dhe më efçente.
- Të angazhohet fizikisht, mendërisht dhe emocionalisht në kryerjen e detyrave të ndryshme në kontekstin profesional, personal dhe shoqëror.
- Të respektojë rregullat dhe parimet e një bashkëjetese demokratike në kontekstin e integriteteve lokale, rajonale.
- Të manifestojë guxim dhe aftësi sipërmarrëse për të ardhmen e tij.
- Të tregojnë vetëkontroll gjatë ushtrimit të veprimtarive të tij.
- Të organizojë drejt procesin e të nxënësve të tij dhe të shfaqë gadishmërinë dhe vullnetin për të nxënë gjatë gjithë jetës.
- Të respektojë parimet e punës në grup dhe të bashkëpunojë aktivisht në arritjen e objektivave të pranuar.
- Të vlerësojë dhe vetvlerësojë nisur nga kritere të drejta si bazë për të përmirësuar dhe çuar më tej arritjet e tij.

3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.

Me përfundimin me sukses të arsimit profesional në profilin profesional “Llogari”, niveli IV i KSHK, nxënësi do të jetë i aftë të zhvillojë më tej kompetencat profesionale të fituara në nivelin e mëparshëm, si dhe të ushtrtojë kompetenca të tjera profesionale, si më poshtë:

- Të organizojë mjedisin dhe mjetet e punës.
- Të planifikojë llojet e agjendave (ditore, javore, mujore), sipas rëndësisë së tyre.
- Të planifikojë veprimtarinë e ndërmarrjes.
- Të mbajë korrespondencën zyrtare.
- Të zbatojë procedurat e mbajtjes së arkivit të dokumenteve financiare.
- Të respektojë afatet për pagesat dhe procedurat administrative.
- Të plotësojë dokumentacionin e dosjes së personelit.
- Të llogarisë shpërblimet në njësi të ndryshme ekonomike.
- Të kontrollojë dokumentacionin financiar dhe operativ.
- Të llogarisë shpenzimet e prodhimit dhe kostot totale dhe për njësi.
- Të kontribuojë në studimin e tregjeve globale dhe konkurruese të shitjeve dhe blerjeve.
- Të mbajë korrespondencë zyrtare në fushën e shitjeve e blerjeve, sipas rregullave ndërkombëtare dhe në gjuhë të huaj.
- Të identifikojë klientët aktualë dhe potencialë në fushën e biznesit.
- Të kryejë shitje e blerje dhe t'i dokumentojë ato.
- Të pranojë dhe përpunojë reklamime për shitjet e kryera.

- Të përpunojë porositë e ardhura on-line.
- Të zbatojë hapat dhe procedurat për dërgimin e produkteve.
- Të tregojë mënyrat e rimbursimit të klientëve.
- Të identifikojë furnitorët aktualë dhe potencialë në fushën e biznesit.
- Të krahasojë oferta, vendosë dhe ruajë marrëdhëniet me furnitorët.
- Të përzgjedhë dhe përfshijë, në kontratat e blerjes, kushte të ndryshme të lëvrimit dhe pagesave.
- Të plotësojë dokumentacionin e nevojshëm për eksport dhe import, ne afatet e caktuara.
- Të komunikojë me furnitorët.
- Të magazinojë produktin.
- Të kryejë inventarizime të sakta të mallrave në magazinë.
- Të kryejë pagesa dhe arkëtime.
- Të kontrollojë afatet e arkëtimit të faturave të shitjes.
- Të kryejë pagesat dhe transfertat online.
- Të kryejë pagesat me cash, karta krediti/debiti etj.
- Të raportojë gjendjen ditore në funksion të planifikimit dhe ekzekutimit të pagesave, sipas procedurave përkatëse.
- Të kontribuojë në planifikimin e rekrutimit të personelit, në përputhje me nevojat për të.
- Të zbatojë procedurat për rekrutimin e personelit, në përputhje me nevojat për të.
- Të hartojë listëpagesa pagash e sigurimesh.
- Të rregullojë marrëdhëniet me personelin, sigurimet shoqërore dhe shtetin.
- Të kontabilizojë veprimet e krijimit të shoqërive, sipas formës së tyre juridike.
- Të kontabilizojë shpërblimet e ndryshme, blerjet, shitjet, pagesat dhe arkëtimet.
- Të kryejë kontabilizime kostosh.
- Të llogarisë çmimet e produkteve.
- Të kontabilizojë lëvizjet me aktivet afatgjata (AAGJ).
- Të vlerësojë pasurinë e ndërmarrjes.
- Të kontabilizojë veprimet për rregullimin e marrëdhënieve me shtetin për TVSH e TAP.
- Të kryejë procedurat dhe kontabilizimet e mbylljes vjetore.
- Të hartojë bilancin përfundimtar dhe pasqyrat që e shoqërojnë atë.
- Të kryejë analiza të treguesve të rentabilitetit dhe atyre financiare.
- Të kryejë deklaratimet për tatimin mbi vlerën e shtuar (TVSH), tatimin mbi të ardhurat personale (TAP), tatimin mbi fitimin (TF), duke plotësuar deklaratat përkatëse.
- Të kryejë procedurën e rregullimit të marrëdhënieve me shtetin.
- Të përdorë software dhe programe financiare, për zhvillimin e veprimtarisë ekonomike.
- Të zbatojë legjislacionin shqiptar dhe standardet në fuqi për aspekte të ndryshme të ekonomisë.
- Të përpilojë kontratat e shitjes dhe blerjes.
- Të marrë vendime sipas veprimtarisë ekonomike.
- Të kryejë vetëvlerësimin.
- Të përdorë mjete digjitale në funksion të veprimtarisë profesionale.
- Të komunikojë në mënyrë etike dhe profesionale
- Të zbatojë rregullat e sigurisë në punë dhe mbrojtjes së mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm të tij.

4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.

Përfundimi me sukses i arsimit profesional në profilin “Llogari” niveli IV i KSHK, e pajis nxënësin me certifikatën e nivelit menaxherial në këtë profil profesional. Ky arsimim i jep mundësi individit t’i drejtohet tregut të punës për t’u punësuar në institucione private/shtetërore, biznese, zyrë kontabiliteti për të planifikuar dhe organizuar punën në varësi të veprimtarisë së ndërmarrjes për të administruar dhe plotësuar dokumentacionin financiar, si dhe për të kryer procedura llogaritëse, inventarizime, pagesa, arkëtime, kontabilizime, përpunime dhe hartime të pasqyrave të thjeshta financiare.

Me përfundimin e suksesshëm të këtij niveli, nxënësi fiton njëkohësisht edhe diplomën e “Maturës shtetërore profesionale”, me mundësi për vazhdimin e studimeve të larta universitare, si edhe të arsimit pas të mesmes.

III. Plani mësimor për arsimin profesional në profilin mësimor “Llogari”, niveli IV i KSHK.

Plani mësimor për profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.				
Nr	Kodi	Lëndët dhe modulet mësimorë	Orët javorë/vjetorë	
			Klasa 12	Klasa 13
A.		Lëndët e përgjithshme (Gjithsej)	10/11 (360/ 396)	14/15 (448/ 480)
1		Gjuhë shqipe	1	1
2		Letërsi	1	1
3		Gjuhë e huaj	2	2
4		Gjuhë e huaj 2 (me zgjedhje të lirë)	(1)	(1)
5		Histori	1	1
6		Matematikë	2	2
7		Teknologji informimi e komunikimi	1	1
8		Gjeografi	1	-
9		Biologji	-	2
10		Fizikë	-	1
11		Shkenca sociale	-	1
12		Edukim fizik, sporte, shëndet	1	2
B.		Lëndët profesionale (Gjithsej)	8 (288)	10 (320)
1	L-17-634-23	Bazat e të drejtës	2	-
2	L-17-635-23	Ekonomi e përgjithshme	3	2
3	L-17-247-23	Llogari dhe kontabilitet	3	4
4	L-05-636-23	Ekonomia e tatimeve dhe taksave	-	3
5	L-05-198-12	Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm	-	1
C.		Module të detyruara të praktikës profesionale	9	6

		(Gjithsej)	(324)	(192)
1	M-17-1981-23	Planifikimi dhe organizimi i punës së llogaritarit në ndërmarrje	54	-
2	M-17-1982-23	Përdorimi i programeve financiare	54	
3	M-17-700-23	Veprime të shitjes në tregun global	54	-
4	M-17-701-23	Veprime të blerjes në tregun global	54	-
5	M-17-702-23	Kontabilizime dhe mbyllja vjetore	72	-
6	M-17-1983-23	Veprimet financiare në panaire dhe konferenca	36	-
7	M-17-705-23	Hartimi i projekteve/detyrave dhe prezantimi i tyre	-	30
8	M-17-1984-23	Komunikimi dhe zgjidhja e problemeve	-	30
9	M-17-706-23	Veprimet për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar	-	33
10	M-17-1985-23	Veprimet për Tatimet mbi të Ardhurat Personale dhe mbi Fitimin	-	33
11	M-17-1986-23	Vlerësimi i pasurisë së ndërmarrjes	-	33
12	M-17-709-23	Hartimi i dhënies së llogarisë vjetore	-	33
D.		Modulet e praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar (Gjithsej)	3 (108)	-
1	M-17-710-23	Planifikimi i prodhimit, kostove dhe organizimi i tij	54	-
2	M-17-711-23	Kontabilizime dhe hartimi elektronik i bilancit	54	-
3	M-17-712-23	Kontabilizime tipike të shoqërive	54	-
4	M-26-1580-19	Marketingu dixhital	54	-
		Gjithsej A+B+C+D	30/31 (1080/1116)	30/31 (960/992)

IV. Udhëzime për planin mësimor

Kohëzgjatja e vitit shkollor është:

Në klasën 12, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (36 javë mësimore)

Në klasën 13, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (32 javë mësimore + 4 javë provime)

Një javë mësimore ka jo më shumë se 31 orë mësimore (teorike dhe praktike).

Një orë mësimore zgjat 45 minuta.

Kurrikuli i arsimit profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK, përbëhet nga 4 grupe elementesh kurrikulare:

- Lëndët e kulturës së përgjithshme, të përbashkëta për profilet e ndryshme të këtij niveli (programet e detajuara të tyre jepen në një dokument të veçantë të MAS).
- Lëndët e kulturës profesionale (programet e përgjithëshme janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale të detyruara (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale me zgjedhje të detyruar (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

Rekomandohet që modulet e praktikës profesionale të realizohen në ndarje ditore 3 orëshe ose 6 orëshe.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

Mësuesit e lëndëve teorike profesionale dhe moduleve të praktikave profesionale duhet të përzgjedhin dhe përdorin forma dhe metoda mësimdhënieje të tilla që të nxisin maksimalisht të nxënësit aktiv të nxënësve dhe të çojnë në krijimin e ta, të kompetencave të punës, të plota dhe të qëndrueshme .

E rëndësishme është që *planifikimi i mësimdhënies* të bazohet në një proces analize fillestare, i cili të marrë parasysh faktorë të tillë të rëndësishëm si, niveli i hyrjes së nxënësve, përmbajtja e hollësishme e lëndëve profesionale dhe e moduleve të praktikave profesionale të parashikuara dhe shkalla e integritit të tyre, objektivat konkretë që do të arrihen, mundësitë reale që ka shkolla për realizimin e veprimtarive mësimore etj. Për këtë planifikim duhet një bashkëpunim i ngushtë i të gjithë personelit mësimdhënës dhe drejtues të shkollës.

Elementi kyç për arritjen e suksesit në një proces të nxëni, është *motivimi i nxënësve*. Njohja e vazhdueshme e nxënësve me shkallën e përmbushjes së objektivave nga ana e tyre përbën një mekanizëm të fuqishëm motivimi, i cili duhet të shihet me përparësi nga mësuesit.

Një element tjetër që ndihmon suksesin është *integrimi i teorisë me praktikën* e profesionit. Parimi i “të nxënësit duke bërë” duhet të gjejë vendin e duhur në procesin e të mësuarit në shkollat profesionale të profilit mësimor “Llogari”, niveli IV i KSHK.

Mësuesit dhe instruktorët duhet të përdorin metoda të tilla të të mësuarit që zhvillojnë jo vetëm njohuritë teorike, shkathtësitë dhe shprehitë praktike të nxënësve, por edhe qëndrimet e tyre ndaj jetës, punës dhe shoqërisë në përgjithësi. *Puna në grup* dhe *Puna me projekte* janë dy nga format bazë të organizimit të mësimit (teorik ose praktik) për të zhvilluar *kompetencat kyçe*, të nevojshme për zgjidhjen e problemeve që kanë të bëjnë me veprimtarinë profesionale në veçanti dhe jetën e profesionistit të ardhshëm, në përgjithësi.

Një parim tjetër që duhet respektuar nga mësuesit dhe instruktorët është fakti që *të nxënësit nuk ndodh vetëm në mjediset e shkollës, por edhe jashtë tyre*. Dhënia e detyrave dhe puna kërkimore e pavarur e nxënësve ka një ndikim të dukshëm në formimin e tyre si profesionistë të ardhshëm në profilin profesional “Llogari”.

Në rastin e nxënësve me aftësi të kufizuara, mësuesit duhet të përshtasin programet e lëndëve dhe përshkruesit e moduleve në përputhje me mundësitë e tyre, si dhe të krijojnë kushte për zbatimin e tyre.

Në klasën 12, modulet e praktikës profesionale do të zhvillohen në shkollë ose në praktikën në biznes. Është e domosdoshme, që mësuesi të informojë nxënësit për mënyrën e organizimit të praktikës profesionale kur realizohet në ndërmarrje reale. Gjithashtu, duhet të jepet edhe informacion edhe kur praktika profesionale realizohet në ambientet e shkollës që gjatë zhvillimit të punës në zyrën mësimore , nxënësit do të punojnë duke imituar një ndërmarrje reale.

Kryefjala është: **NDËRVEPRIM**. Ndërmarrja është një sistem. Nëse, deri tani, veprimtaria e saj, në një farë mënyre, është “copëtuar” vetëm për qëllime metodologjike dhe çdo kompetencë është trajtuar me anë të një moduli të veçantë, këtë vit modulet e praktikës do të trajtohen nga pikëpamja metodologjike, në mënyrë të tillë që, nxënësit të kuptojnë që ndërmarrja është një sistem, në të cilin pa bashkëveprim të të gjitha hallkave, faktorëve dhe aktorëve nuk mund të veprohet. Nxënësit në këtë mënyrë sillen në situatën më të afërt të mundshme me realitetin, duke ushtruar kompetencat e fituara më parë dhe duke fituar kompetenca të reja. Nëse kjo situatë është aq afër, sa nuk mund të dallohet prej tij, apo nëse i paraprin realitetit ekonomik shqiptar duke ecur para tij, kjo ka mundësi të vendoset në pavarësi nga çdo mësues që zhvillon mësimin në zyrë mësimore/klasë apo praktikën në biznes, duke pasur parasysh dhe nivelin e saj.

Kjo është dhe një risi e këtij trajtimi të moduleve, gjë që i krijon mundësi mësuesve të jenë shumë më të pavarur.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

Vlerësimi vjetor i nxënësve në lëndët teorike profesionale dhe modulet e praktikave profesionale bëhet nga vetë mësuesit dhe instruktorët përkatës, me metoda dhe instrumente vlerësimi të përgatitura ose përzgjedhura nga vetë ata. Vlerësimi i nxënësve të bëhet me nota (4-10) si për lëndët teorike, ashtu edhe për modulet praktike, si gjatë vitit, ashtu edhe në provimet përfundimtare.

Në përfundim të klasës së 13-të, nxënësi i arsimuar në profilin mësimor “Llogari”, niveli IV, i nënshtrohet provimeve të mëposhtme:

- a) Provimeve të maturës shtetërore profesionale (sipas udhëzimeve të MAS dhe MFE)
- b) Provimit të praktikës profesionale të integruar;

Në këto provime ata vlerësohen për shkallën e përvetësimit njohurive nga lëndët teorike, të përgjithshme dhe profesionale, si dhe të kompetencave profesionale, të nevojshme për të punuar në fushën e ekonomisë dhe të administrimit të njësive ekonomike.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në profilin “Llogari”, niveli IV i KSHK.

Me përfundimin e suksesshëm të arsimit profesional në drejtimin mësimor “Llogari”, niveli IV i KSHK, shkolla profesionale e pajis nxënësin me Diplomën e Maturës Shtetërore Profesionale, me Certifikatën profesionale të nivelit IV të KSHK, si dhe me suplementin përkatës, të cilat njihen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Sipas modeleve të miratuara nga MFE, këto dëshmi përmbajnë:

- a) Të dhënat për nxënësin, shkollën, vitin e përfundimit, kualifikimin e fituar etj.;
- b) Të dhëna për rezultatet e arritura nga nxënësi:
 - rezultatet në lëndët e përgjithshme, lëndët profesionale dhe modulet profesionale të klasës 13;
 - rezultatet e provimeve të Maturës Shtetërore Profesionale dhe të Praktikës Profesionale të Integruar.

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

1. Lënda “Bazat e të drejtës” (L-17-634-23). Kl. 12 – 72 orë

- Synimet e lëndës “Bazat e të drejtës”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e të drejtës”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë kuptimin e akteve normative, të tilla si: ligjet, VKM-të, urdhëresat etj.
- Të argumentojnë domosdoshmërinë e mbajtjes parasysh të bazës ligjore në veprimtarinë e ndërmarrjes/njesisë ekonomike, por edhe të tyre si individë.
- Të tregojnë si aplikohet legjislacioni i punësimit, sigurimeve, shpërblimit, mbrojtjes në punë për të punësuarit në njësi të ndryshme ekonomike.
- Të shpjegojnë kuptimin e personit fizik, personit juridik dhe të evidentojnë dallimet ndërmjet tyre në fushën e të drejtave dhe detyrimeve, sipas ligjit për shoqëritë tregtare.
- Të evidentojnë dallimet ndërmjet formave të ndryshme juridike të ndërmarrjeve për sa i takon përgjegjësisë së ortakëve ndaj të tretëve, të drejtave të tyre të pronësisë në ndërmarrje, marrëdhëniet me shtetin.
- Të shpjegojnë elementet bazë të së drejtës kontraktuale.
- Të përshkruajnë të drejtat, detyrimet dhe sanksionet që parashikon ligji për palët në rastin e mosrespektimit të kontratave të punës dhe të shitblerjes.
- Të përshkruajnë mënyrën e zbatimit të normativave bazë ligjore.
- Të përshkruajnë elementet bazë të legjislacionit të pronësisë.
- Të përshkruajnë mënyrën e zbatimit të normativave ligjore, që garantojnë sigurinë sociale dhe barazinë para ligjit të shtetasve në Shqipëri.
- Të përshkruajnë mënyrën e zbatimit të normativave ligjore, mbi mbrojtjen e të drejtave të konsumatorëve.

- Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e të drejtës”, kl. 12 – 72 orë

Tema 1	Njohuri të përgjithshme mbi të drejtën dhe legjislacionin	5 orë
Tema 2	Legjislacioni i punësimit dhe sigurimeve shoqërore	8 orë
Tema 3	Personi juridik dhe fizik	11 orë
Tema 4	Legjislacioni për ndërmarrjet (Ligji për shoqëritë tregtare)	12 orë
Tema 5	E drejta kontraktuale. Kontratat e punës	6 orë
Tema 6	E drejta kontraktuale: Kontratat e shitblerjes	6 orë
Tema 7	E drejta e konkurrencës dhe mbrojtja e tregut të lirë	9 orë
Tema 8	Legjislacioni i pronësisë	5 orë
Tema 9	Siguria sociale dhe barazia para ligjit	5 orë
Tema 10	Legjislacioni për mbrojtjen e të drejtave të konsumatorëve	5 orë

2. Lënda “Ekonomi e përgjithshme” (L-17-635-23) Kl. 12 – 108 orë dhe Kl. 13 – 64 orë

- Synimet e lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë objektin e shkencës ekonomike.
- Të identifikojnë problemin kryesor të ekonomisë dhe konceptin e “pamjaftueshmërisë”.
- Të përshkruajnë konceptet kryesore të tregut si kërkesa dhe oferta.
- Të llogarisin elasticitetin e kërkesës dhe ofertës në lidhje me çmimin.

- Të shpjegojnë ekuilibrin e tregut, si dhe rastet e ndryshimit të çmimit dhe sasisë ekuilibër.
- Të identifikojnë ndryshime të ekuilibrit të tregut, si rrjedhojë e vendosjes së taksave dhe subvencioneve.
- Të shpjegojnë procesin vendimmarrës për të konsumuar ose kursyer.
- Të arsyetojnë sesi mund të rritet pasuria në varësi të kursimit.
- Të interpretojnë dobinë si koncept ekonomik.
- Të përshkruajnë ligjin e dobisë marxhinale zbritëse.
- Të përcaktojnë ekuilibrin e konsumatorit.
- Të argumentojnë maksimizimin e dobishmërisë.
- Të dallojnë format e klasifikimit të biznesit.
- Të përshkruajnë rolin ekonomik të firmave dhe format ligjore të tyre.
- Të argumentojnë qëllimet dhe format e burimeve financiare të biznesit.
- Të rendisin hapat për hartimin e një plan biznesi.
- Të hartojnë një plan biznesi.
- Të përshkruajnë prodhimin si veprimtari me qëllim fitimin.
- Të përkufizojnë treguesit kryesor të prodhimit.
- Të përshkruajnë tipologjitë e kostove (fikse, të ndryshueshme, e shprehur, e nënkuptuar).
- Të evidentojnë dallimin ndërmjet kostove fikse dhe kostove të ndryshueshme.
- Të llogarisin koston e përgjithshme të prodhimit, koston mesatare dhe atë marxhinale.
- Të llogarisin të ardhurat e përgjithshme, marxhinale dhe mesatare.
- Të llogarisin fitimin e firmës: normal, kontabël, ekonomik.
- Të përkufizojnë prodhueshmërinë e firmës.
- Të identifikojnë faktorët që përcaktojnë prodhueshmërinë.
- Të shpjegojnë funksionin e prodhimit.
- Të evidentojnë dallimet midis periudhës afatshkurtër dhe periudhës afatgjatë.
- Të shpjegojnë ligjin e të ardhurave rënëse.
- Të argumentojnë veprimin e ligjit në periudhë afatshkurtër.
- Të dallojnë strukturat e ndryshme të tregut dhe tiparet kryesore të tyre.
- Të analizojnë efektet ekonomike të strukturave të ndryshme të tregut.
- Të evidentojnë efektin rolin e rregullimit shtetëror në strukturën e tregut monopol.
- Të interpretojnë ofertën dhe kërkesën për faktorët e prodhimit, sipas llojeve të tyre.
- Të shpjegojnë funksionin e qeverisë si arbitër, menaxher dhe lojtar në ekonominë e tregut.
- Të shpjegojnë shpenzimet dhe të ardhurat në buxhetin e shtetit.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, kl.12 - 108 orë**

Tema 1	Objekti i shkencës ekonomike	10 orë
Tema 2	Kërkesa, oferta, funksionimi i tregjeve dhe ekuilibri i tyre	12 orë
Tema 3	Konsumatorë dhe kursyes	6 orë
Tema 4	Sjellja konsumatore dhe maksimizimi i dobishmërisë	12 orë
Tema 5	Fillimi një biznesi dhe financimi i tij	12 orë
Tema 6	Prodhimi, kostoja, të ardhurat dhe fitimi i firmës	12 orë
Tema 7	Produktiviteti, funksioni i prodhimit, periudhat	8 orë
Tema 8	Strukturat e tregut, analiza krahasuese	12 orë
Tema 9	Tregjet e faktorëve të prodhimit	12 orë
Tema 10	Roli i qeverisë në ekonomi	12 orë

• **Synimet e lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë ofertën monetare dhe rolin e sistemit bankar në krijimin e saj.
- Të identifikojnë llojet dhe funksionet e parasë.
- Të dallojnë variablat makroekonomike.
- Të dallojnë lidhjen midis produktit kombëtar bruto (PKB) dhe produktit të brendshëm bruto (PBB).
- Të llogarisë treguesit e kostos së jetesës.
- Të dallojnë metodat e llogaritjes së produktit të brendshëm bruto (PBB).
- Të përshkruajnë papunësinë, llojet dhe mënyrat e matjes së saj.
- Të përshkruajnë ciklin e biznesit dhe fazat e tij.
- Të dallojnë kostot ekonomike e sociale që shkakton papunësia.
- Të përshkruajnë konceptin e inflacionit, faktorët që ndikojnë në të, si dhe kostot që ai shkakton.
- Të përshkruajnë kuptimin kërkesës dhe ofertës agregate.
- Të përshkruajnë kuptimin e politikave monetare dhe fiskale, si dhe të bëjë dallimin ndërmjet tyre.
- Të përshkruajnë instrumentet e politikës monetare dhe fiskale.
- Të dallojnë përparësitë absolute dhe krahasuese.
- Të shpjegojnë thelbin e bashkëpunimit ekonomik.
- Të evidentojnë fazat integruese.
- Të përshkruajnë kuptimin e politikave tregtare dhe rolin e organizmave ndërkombëtare të tregtisë.
- Të përkufizojnë tregun valutor dhe të identifikojnë faktorët që ndikojnë kursin e këmbimit.
- Të identifikojnë përfitimet e sipërmarrjes në shoqëri dhe ndikimin që sjell në zhvillimin ekonomik.
- Të përcaktojnë rolin e sipërmarrjes sociale dhe ekonomike në krijimin e një shoqërie të qëndrueshme.
- Të identifikojnë aftësi sipërmarrëse për një karrierë të suksesshme.
- Të evidentojnë elementët themelorë të burimeve financiare personale (të ardhurat, kursimet dhe investimet, buxhetimi etj).
- Të ndërtojnë një plan personal financiar.
- Të përshkruajnë metodat e zhvillimit profesional dhe të zhvillimit të karrierës.
- Të përzgjedhin metodat e zhvillimit profesional dhe të karrierës.
- Të përgatisin planin e zhvillimit të karrierës për të ardhmen e tij/saj.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, kl. 13 - 64 orë**

Tema 1	Institucionet financiare dhe roli i parasë në ekonomi	10 orë
Tema 2	Treguesit kryesorë makroekonomik	10 orë
Tema 3	Politikat stabilizuese makroekonomike	10 orë
Tema 4	Bashkëpunimi ekonomik dhe proceset integruese	8 orë
Tema 5	Tregtia ndërkombëtare	8 orë
Tema 6	Sipërmarrja dhe suksesi	8 orë
Tema 7	Menaxhimi i financave personale	4 orë
Tema 8	Zhvillimi profesional dhe karriera	6 orë

3. Lënda “Llogari dhe kontabilitet” (L-17-247-23). Kl. 12 – 108 orë dhe Kl. 13 – 128 orë

• Synimet e lëndës “Llogari dhe kontabilitet”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Llogari dhe kontabilitet”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të llogarisin dhe planifikojnë rezervat e ndërmarrjes.
- Të përshkruajnë elementët e bazës ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.
- Të shpjegojnë kuptimin, detyrat, veçoritë e kontabilitetit të prodhimit (kostove), si dhe të argumentojnë domosdoshmërinë e tij.
- Të dallojnë kostot totale nga ato mesatare, kostot e produktit nga ato të periudhës, kostot fikse nga ato të ndryshueshme, kostot e drejtpërdrejta nga ato të tërthorta.
- Të sqarojnë kuptimin e kategorive “veprimtari” dhe “qendër veprimtarie”, kontabël të kostove të sakta.
- Të argumentojnë rëndësinë e njohjes së kostove në funksion të llogaritjeve dhe klasifikimit të tyre.
- Të shpjegojnë karakteristikat bazë të evidentimit të kostove në ndërmarrjet që prodhojnë në seri disa lloje produktesh, si dhe funksionimin e llogarive përkatëse.
- Të shpjegojnë karakteristikat bazë të evidentimit të kostove në ndërmarrjet që prodhojnë produkte të ngjashme.
- Të shpjegojnë elementet që ndikojnë në përcaktimin e çmimit.
- Të shpjegojnë mënyrën se si llogaritet çmimi, sipas metodës së llogaritjes së kostos së plotë.
- Të tregojnë si përcaktohet kuota e mbulimit dhe niveli më i ulët i çmimit.
- Të shpjegojnë rëndësinë e zbatimit të legjislacionin në fuqi për pagat.
- Të përshkruajnë strukturën e pagave dhe mënyrën e llogaritjes së tyre.
- Të shpjegojnë mënyrat e shpërblimit të punonjësve.
- Të kontabilizojnë pagat.
- Të përshkruajnë teknikat e kontabilizimit të veprimeve të krijimit të shoqërive, sipas formës së tyre juridike.
- Të përshkruajnë mënyrat e shtimit dhe pakësimit të kapitalit në shoqëri të formave të ndryshme juridike.
- Të përshkruajnë procedurat e likuidimit të shoqërive.
- Të kontabilizojnë veprimet e kryera për likuidimin e shoqërive.
- Të shpjegojnë mënyrën e ndarjes së fitimit në shoqëri të formave të ndryshme juridike.
- Të kryejnë kontabilizime për veprimet në shoqëritë e formave të ndryshme juridike.

• Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Llogari dhe kontabilitet”, kl. 12 – 108 orë

Tema 1	Kontabiliteti i prodhimit: karakteristikat dhe veçoritë	4 orë
Tema 2	Klasifikimi i kostove dhe rëndësia e evidentimit të tyre	8 orë
Tema 3	Llogaritjet e kostove në ndërmarrjet që prodhojnë në seri	8 orë
Tema 4	Llogaritjet e kostove në ndërmarrjet që prodhojnë produkte të ngjashme	8 orë
Tema 5	Përcaktimi i çmimeve sipas metodave të llogaritjes së kostove	12 orë
Tema 6	Pagat dhe kontabilizimi i tyre	10 orë
Tema 7	Shoqëritë e personave dhe karakteristikat e tyre	6 orë
Tema 8	Kontabiliteti i shoqërive të personave	12 orë
Tema 9	Shoqëritë kapitale dhe karakteristikat e tyre	8 orë
Tema 10	Kontabiliteti i shoqërive me përgjegjësi të kufizuar (shpk)	12 orë

Tema 11	Kontabiliteti në shoqëritë aksionere	12 orë
Tema 12	Likuidimi i shoqërive	8 orë

• **Synimet e lëndës “Llogari dhe kontabilitet”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Llogari dhe kontabilitet”, klasa 13, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë kuptimin e standardeve kombëtare të kontabilitetit dhe fushën e tyre të përdorimit.
- Të shpjegojnë mënyrat dhe rëndësinë e kontrollit për kryerjen e rivlerësimeve për aktivet afatshkurtra (AASH), sipas standardeve kombëtare të kontabilitetit.
- Të shpjegojnë mënyrat dhe rëndësinë e kontrollit për kryerjen e rivlerësimeve për aktivet afatgjata (AAGJ), sipas standardeve kombëtare të kontabilitetit.
- Të përshkruajnë mënyrat dhe rëndësinë e kryerjes së vlerësimit AAM dhe AAJM, sipas bazës ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.
- Të shpjegojnë elementet e përmbajtjes së Pasqyrës së të Ardhurave dhe Shpenzimeve (PASH), sipas bazës ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.
- Të shpjegojnë rëndësinë e evidentimit dhe regjistrimit të skarcove, firove dhe diferencave të ndryshme në kontabilitet.
- Të kontabilizojnë TVSH, duke përdorur llogaritë analitike përkatëse.
- Të kryejnë regjistrimet kontabël, që pasqyrojnë rregullimin e marrëdhënieve me shtetin për TVSH, duke respektuar bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.
- Të kryejnë regjistrimet kontabël, që pasqyrojnë rregullimin e marrëdhënieve me shtetin për TAP, duke respektuar bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.
- Të kontabilizojnë derdhjet e kuotave të parashikuara të tatimit mbi fitimin, duke respektuar bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.
- Të kontabilizojnë detyrimin përfundimtar të llogaritur në fund të vitit.
- Të rregullojë marrëdhënien përfundimtare me shtetin për tatimin mbi fitimin.
- Të kryejnë regjistrimet kontabël të rregullimit të llogarive, kuadrimeve dhe përmbledhjes së shpenzimeve, si dhe të ardhurave në funksion të hartimit të bilancit të fundit të vitit.
- Të përshkruajnë përmbajtjen e zërave të aktivitetit dhe pasivitetit të bilancit, sipas standardeve kombëtare të kontabilitetit.
- Të përshkruajnë llojet e pasqyrave financiare.
- Të shpjegojnë rëndësinë e cash-flow.
- Të hartojnë pasqyra të thjeshta që shoqërojnë bilancin e fundit të vitit.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Llogari dhe kontabilitet”, kl. 13 – 128 orë**

Tema 1	Standardet kombëtare të kontabilitetit dhe fusha e përdorimit	6 orë
Tema 2	Vlerësimi i inventarëve	12 orë
Tema 3	Vlerësimi i AAM (aktive afatgjata materiale)	12 orë
Tema 4	Vlerësimi i AAJM (aktive afatgjata jomateriale)	12 orë
Tema 5	Llogaritja dhe regjistrimi i të ardhurave	12 orë
Tema 6	Llogaritja dhe regjistrimi i shpenzimeve	12 orë
Tema 7	Regjistrimet kontabël për pasqyrimin, deklarimin dhe derdhjen e TVSH dhe TAP	13 orë
Tema 8	Regjistrimet kontabël të paradhënieve të tatimit mbi fitimin	12 orë
Tema 9	Llogaritja e detyrimit, deklarimi dhe derdhja e tatimit mbi fitimin	12 orë

Tema 10	Bilanci i veprimtarisë: përmbajtja, grupimi dhe paraqitja e zërave	13 orë
Tema 11	Hartimi i pasqyrave shoqëruese të bilancit	12 orë

4. Lënda “Ekonomia e tatimeve dhe taksave” (L-05-636-23). Kl. 13 – 96 orë

- **Synimet e lëndës “Ekonomia e tatimeve dhe taksave”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Ekonomia e tatimeve dhe taksave”, klasa 13, nxënësit duhet:

- Të dallojnë dhe interpretojnë bazën ligjore mbi tatimet dhe taksat.
- Të interpretojnë bazën ligjore për procedurat tatimore, mbi të cilin mbështetet sistemi tatimor shqiptar.
- Të tregojë efektin e vendosjes së taksave në ekonomi.
- Të shpjegojnë logjikën e TVSH-së dhe mekanizmin e funksionimit.
- Të shpjegojnë mënyrën e llogaritjes së Tatimit mbi Vlerën e Shtuar (TVSH)-së, duke aplikuar normat tatimore.
- Të përshkruajnë procedurën për rregullimin e marrëdhënieve me shtetin për TVSH-në.
- Të interpretojnë përmbajtjen e dokumenteve që përdoren për deklarimin e TVSH-së.
- Të shpjegojnë subjektet dhe objektin e Tatimit mbi të Ardhurat Personale (TAP) referuar bazës lidhore në fuqi.
- Të përshkruajnë teknikën e llogaritjes dhe llogarisë TAP-in, referuar bazës ligjore në fuqi.
- Të interpretojnë përmbajtjen e dokumenteve që përdoren për deklarimin e TAP-it.
- Të shpjegojnë subjektet dhe objektin e tatimit mbi fitimin, referuar bazës ligjore në fuqi.
- Të shpjegojnë mundësitë për deklarim për tatimin mbi fitimin, referuar bazës ligjore në fuqi.
- Të shpjegojnë llogaritjen e tatim fitimit faktik dhe rregullimin e marrëdhënies me shtetin për tatimin mbi fitimin.
- Të shpjegojnë rëndësinë e taksave dhe tarifave kombëtare si burime financiare për pushtetin qendror.
- Të përshkruajnë llojet e taksave dhe tarifave kombëtare, si dhe shërbimin specifik që merret në këmbim të pagesës së tyre referuar, bazës ligjore në fuqi.
- Të përshkruajnë llojet e taksave vendore, si dhe shërbimin specifik që merret në këmbim të pagesës së tyre, referuar bazës ligjore në fuqi.
- Të shpjegojnë rolin e organeve tatimore kombëtare dhe lokale.
- Të përshkruajnë bazën ligjore mbi tarifën e importit dhe eksportit që zbatohen në Shqipëri.
- Të përshkruajnë procedurën e paraqitjes, deklarimit dhe të verifikimit të mallrave që i nënshtrohen taksës doganore.
- Të përshkruajnë parimet e vendosjes së akcizave dhe të argumentojnë domosdoshmërinë e këtyre llojeve taksave të veçanta doganore.
- Të përshkruajnë rrugën që ndiqet për vjeljen e akcizave për mallrat që i nënshtrohen këtij lloji taksimi.
- Të arsyetojnë mbi efektet e ndikimit të politikave fiskale në ekonomi.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Ekonomia e tatimeve dhe taksave”, kl. 13 – 96 orë**

Tema 1	Njohuri të përgjithshme mbi bazën ligjore: tatimi dhe taksa	8 orë
Tema 2	TVSH: baza ligjore, llogaritja	7 orë

Tema 3	TVSH: deklarimi, rregullimi i marrëdhënieve me shtetin	10 orë
Tema 4	TAP: baza ligjore, subjekti, objekti, parimet bazë llogaritja	10 orë
Tema 5	Tatimi mbi fitimin: baza ligjore, subjekti, objekti	9 orë
Tema 6	Tatimi mbi fitimin: llogaritja, deklarimi, rregullimi i marrëdhënieve me shtetin	10 orë
Tema 7	Taksat kombëtare dhe taksat lokale	9 orë
Tema 8	Doganat: baza ligjore	10 orë
Tema 9	Doganat: regjimet, agjentët doganorë	6 orë
Tema 10	Akcizat: parimet e vendosjes së saj	7 orë
Tema 11	Akcizat: mallrat mbi të cilat aplikohet	4 orë
Tema 12	Politikat fiskale dhe ndikimi i tyre në ekonomi	6 orë

6. Lënda “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm” (L-05-198-12). Kl.13 – 32 orë

• Synimet e lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl. 13.

Në përfundim të lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl.13, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë kuptimin për “mjedisin” dhe “mbrojtjen e mjedisit”.
- Të shpjegojnë kuptimin për “zhvillimin e qëndrueshëm”
- Të tregojnë se si ndikon veprimtaria e njeriut në mjedisin rrethues.
- Të përshkruajnë burimet kryesore të mjedisit jetësor.
- Të analizojnë marrëdhëniet midis zhvillimeve demografike dhe mjedisit jetësor.
- Të tregojë dhe japin shembuj të ndikimit të mbetjeve në mjedisin jetësor
- Të përshkruajnë mekanizmat e monitorimit të burimeve mjedisore.
- Të përshkruajnë kuadrin ligjor dhe institucional ndërkombëtar, kombëtar dhe vendor në lidhje me mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm.
- Të përshkruajnë sistemet e menaxhimit të mjedisit.
- Të hulumtojnë dhe analizojnë problemet mjedisore në mjedisin vendor.
- Të planifikojnë dhe realizojnë veprimtari praktike për mbrojtjen e mjedisit vendor.

• Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl.13-32 orë

Tema 1	Njohuri të përgjithshme për mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm	2 orë
Tema 2	Burimet kryesore të mjedisit dhe degradimi mjedisor	3 orë
Tema 3	Ndikimi i veprimtarisë së njeriut në mjedis.	3 orë
Tema 4	Zhvillimet demografike dhe mjedisi	4 orë
Tema 5	Shoqëria e konsumit dhe mbetjet	3 orë
Tema 6	Monitorimi i burimeve mjedisore	4 orë
Tema 7	Kuadri ligjor dhe institucional për mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm.	2 orë
Tema 8	Sistemet e menaxhimit të mjedisit	3 orë
Tema 9	<u>Veprimtari praktike</u> për analizën e problemeve dhe planifikimin e nismave mjedisore në nivel lokal.	3 orë
Tema 10	<u>Veprimtari praktike</u> për mbrojtjen e mjedisit lokal	5 orë

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.

1. Moduli “Planifikimi dhe organizimi i punës së llogaritarit në ndërmarrje”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli : IV i KSHK
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PLANIFIKIMI DHE ORGANIZIMI I PUNËS SË LLOGARITARIT NË NDËRMARRJE	M-17-1981-23
Qëllimi i modulit	Një modul praktik, që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të planifikuar mjedisin, mjetet dhe pajisjet, për kryerjen e veprimtarisë ekonomike, duke zbatuar bazën ligjore në fuqi.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi - Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi planifikon mjedisin dhe mjetet për organizimin e punës. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none">- të planifikojë mjedisin për organizimin e punës;- të planifikojë mjetet dhe pajisjet për kryerjen e veprimtarisë;- të planifikojë kostot për krijimin dhe blerjet e pajisjeve/mjeteve të ndërmarrjes;- të hartojë skicat dhe planimetritë funksionale të aktivitetit ekonomik;- të hartojë porosinë për pajisjet dhe mobilet e nevojshme;- të hartojë dokumentacionin për marrjen në dorëzim dhe pasqyrimin e pajisjeve dhe mjeteve të zyrës;- të vendosë pajisjet dhe mobilet sipas, vendeve të punës ose planimetrisë së hartuar;- të organizojë mjetet dhe pajisjet në funksion të aktivitetit ekonomik;- të organizojë vendin e punës në mënyrë ergonomike;- të përdorë programe për tregtimin e mallrave (të mirave) dhe shërbimeve;- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, për organizimin e vendeve të punës.	

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi organizon vendet e punës.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hartojë lista të detyrave në varësi të llojit të aktivitetit të ndërmarrjes;
- të hartojë lista të përgjegjësive në bazë të funksionit dhe rregullores së brendshme të ndërmarrjes;
- të caktojë grupet e punës për plotësimin e detyrave të veçanta në bazë të vendit të punës dhe aftësive personale të secilit anëtar;
- të ndajë detyrat në grup;
- të zbatojë detyrat, sipas përshkrimit të vendit të punës;
- të planifikojë llojet e agjendave (ditore, javore, mujore);
- të përcjellë informacionin në mënyrë horizontale dhe vertikale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, për organizimin e vendeve të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi kryen rekrutimin e personelit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të planifikojë nevojat për personel në aktivitetin e ndërmarrjes;
- të hartojë kriteret e punësimit të personelit në aktivitetin e ndërmarrjes;
- të përgatitë dokumentacionin për konkursin e pranimit të kandidatëve në aktivitetin e ndërmarrjes;
- të përcaktojë kriteret e vlerësimit të kandidatëve;
- të shpallë njoftimet për vende pune;
- të përgatisë formularët e aplikimit për punë;
- të përgatisë dokumentacionin për aplikim të kandidatit (CV-në sipas formatit të Bashkimit Europian, referencat, letër aplikimi etj);
- të kryejë intervistën në rolin e aplikuesit për punë;
- të kryejë rolin e intervistuesit të kandidatëve;
- të kryejë vlerësimin e kandidatëve;
- të kryejë përzgjedhjen dhe caktimin e personelit nëpër sektorë;
- të përgatisë dhe të plotësojë kontratat e punës;
- të komunikojë me korrektësi dhe etikë profesionale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi përcakton nevojat për trajnime dhe kualifikime të personelit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të evidentojë saktë nevojat për kualifikime të personelit sipas sektorëve, vendeve të punës dhe profesioneve;
- të hartojë lista të plota të personave që do të kualifikohen dhe të profesioneve përkatëse në ndërmarrje;
- të hartojë lista të plota të veprimtarive kualifikuese dhe ri-kualifikuese:
 - të hartojë një plan të qartë kualifikimi për personelin e ri;
 - të hartojë një plan të qartë ri-kualifikimi për personelin ekzistues në ndërmarrje;
 - të llogarisë saktë kostot paraprake të veprimtarive kualifikuese.
- të komunikojë me korrektësi dhe me etikë profesionale;
- të shpjegojë parimet bazë të komunikimit dhe metodat e tij

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrës më simore ose praktika në biznes.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për planifikimin e personelit, punësimin, kualifikimin, dokumentimin të personelit në ndërmarrje, si dhe kryerjen e punëve sipas sektorëve të ndërmarrjes.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike, për të planifikuar mjedisin, mjetet dhe pajisjet, për kryerjen e veprimtarisë ekonomike, duke zbatuar bazën ligjore në fuqi.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Materiale kancelarie.
 - Dokumente të ndryshme dhe formate të gatshme.
-

-
- Përmbledhje legjislacioni në fushën e punës dhe të sigurimeve.
 - Kompjuter.
-

2. Moduli “Përdorimi i programeve financiare”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PËRDORIMI I PROGRAMEVE FINANCIARE	M-17-1982-23
Qëllimi i modulit	Një modul praktik, që i pajis nxënësit me aftësi të përdorimit të programeve financiare, me qëllim hedhjen e të dhënave, sistemimin e dokumenteve për efekt regjistrimi, përdorimin e kasës fiskale, e-banking, si dhe përcjelljes së informacionit nëpërmjet e-tatimeve.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi kryen hedhjen e të dhënave në programe financiare. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të përshkruajë funksionimin e programeve financiare;- të shpjegojë rëndësinë e përdorimit të programeve financiare;- të klasifikojë llojet kryesore të programeve financiare për hedhjen e të dhënave;- të shpjegojë mënyrën e përdorimit të programeve financiare;- të kryejë hedhjen e të dhënave në programet financiare.- të zbatojë parimet bazë të komunikimit;- të zbatojë parimet e punës në grup;- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës për hedhjen e të dhënave. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli. <p>RN 2 Nxënësi përdor kasën fiskale sipas manualit të prodhuesit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të evidentojë saktë të gjitha pajisjet dhe aksesoret që shoqërojnë pajisjen fiskale;- të zbatojë kërkesat e nevojshme për funksionimin normal të kasës fiskale;	

- të regjistrojë saktë të gjithë artikujt që do të tregtohen në kasë, sipas udhëzimit përkatës;
- të përdorë kasën fiskale, në rastin kur artikujt janë të regjistruar me “çmim të fiksuar”;
- të përdorë kasën fiskale, në rastin kur artikujt janë të regjistruar me “çmim të ndryshueshëm”;
- të përdorë kasën fiskale, në rastin e shoqërimit të saj me faturën përkatëse të shitjes;
- të kryejë mbylljen ditore, raportimin online në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve të xhiros ditore, sipas udhëzimeve përkatëse;
- të kryejë korrigjimet e mundshme në rast të bërjes së ndonjë gabimi;
- të printojë raportin periodik, sipas udhëzimeve përkatëse;
- të nxjerrë (lexim) kopje të kuponit të sapo prerë, sipas udhëzimeve përkatëse;
- të bëjë ndryshimin e orës:
- të bëjë programimin e artikujve në rast të shtimit të artikujve të tjerë, sipas udhëzimeve përkatëse;
- të ndryshojë të dhënat e artikujve, sipas kërkesave të nevojshme për ndryshim;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë përdorimit të kasës fiskale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi përdor e-banking.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë regjistrimin në e-banking, në një nga bankat ku mund të ketë çelur llogari rrjedhëse në dhe me anë të së cilës do kryejë transaksionet, duke ndjekur udhëzimet përkatëse;
- të hyjë në faqen e tij në e-banking, pasi të jetë pajisur nga banka me emrin e përdoruesit, fjalëkalimin dhe çelësin e sigurisë;
- të kontrollojë gjendjen e llogarisë(ve);
- të transferojë fonde (brenda vendit dhe jashtë);
- të kryejë pagesa (p.sh. fatura telefoni, taksa të ndryshme, kredi etj);
- të rishikojë detajet e transaksionit;
- të rishikojë informacionin për huatë, depozitat, lëshimin e çeqeve, normat e këmbimit valuator;
- të hapë një depozitë në rrugë elektronike, “e-deposit”;
- të përdorë teknologjitë e reja për një komunikim të suksesshëm;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë përdorimit të e-banking.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi përcjell informacionin nëpërmjet e-tatime.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hyjë (logohet) në sistem (e-filing) me të dhënat e tij (username/password), për të bërë deklaratimet online;
- të plotësojë online librat e biznesit (libri i shitjes dhe libri i blerjes), sipas bazës ligjore në fuqi;
- të plotësojë formularin e deklaratimit dhe Pagesës së TVSH, sipas bazës ligjore në fuqi;
- të kryejë deklaratimin e Tatimit mbi Fitimin, sipas bazës ligjore në fuqi;
- të kryejë deklaratimin e tatimit në burim, sipas bazës ligjore në fuqi;
- të kryejë deklaratimin e punonjësve, duke dorëzuar elektronikisht formularin deklaratimit e punonjësve për herë të parë pas regjistrimit, për marrjen në punë;
- të kryejë deklaratimin për largimin e punonjësve nga puna, sipas bazës ligjore në fuqi;
- të kryejë deklaratimin e kontributeve për sigurimet shoqërore e shëndetësore të punonjësve në mënyrë elektronike, sipas bazës ligjore në fuqi;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë përcjelljes së informacionit nëpërmjet e-tatime-ve.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrës mësimore apo mjedise reale pune.
- Mësimdhënësi/ mentori duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete.
- Nxënësit duhet të angazhohen në punë konkrete të përdorimit të programeve financiare me qëllim hedhjen e të dhënave, sistemimin e dokumenteve për efekt regjistrimi, përdorimin e kasës fiskale, përdorimin e-banking, si dhe përcjelljes së informacionit nëpërmjet e-tatimeve.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Për vetë natyrën e modulit është e domosdoshme që t'i kushtohet rëndësi e veçantë respektimit të bazës ligjore në fuqi në lidhje me procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te aftësitë për përdorimit programeve financiare, me qëllim hedhjen e të dhënave, sistemimin e dokumenteve për efekt regjistrimi, përdorimin e kasës fiskale, e-banking, si dhe përcjelljes së informacionit nëpërmjet e-tatimeve.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë

respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjediset e zyrave mësimore apo mjedise reale pune.
- Kasë fiskale.
- Manuale të ndryshme për përdorimin: kasës fiskale, regjistrimin në e-banking, përcjelljes së informacionit në e-tatime.
- Përmbledhje legjislacioni në fushën e tatimeve.
- Kompjuter, internet, programe financiare kompjuterike.

3. Moduli “Veprime të shitjes në tregun global”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	VEPRIME TË SHITJES NË TREGUN GLOBAL	M-17-700-23
Qëllimi i modulit	Një modul, që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të kryer procedurën e shitjes, në kushtet e një tregu ndërkombëtar dhe konkurrues, si dhe për të dokumentuar dhe regjistruar shitjet.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënësve (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi analizon klientët potencialë, sipas llojit të aktivitetit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none">- të sigurojë informacion të saktë dhe të plotë, të orientuar nga qëllimi për klientë potencialë, vendas dhe të huaj;- të shfrytëzojë burime dhe mjete të ndryshme, të duhura të informacionit edhe me ndihmën e TIK, për gjetjen e klientëve potencialë;- të hartojë lista të qarta dhe të plota të klientëve potencialë të identifikuar nga kërkimi, veçorive, kërkesave të tyre, si dhe kontakteve me to;- të shqyrtojë kartelat e klientëve ekzistues të periudhave të kaluara;- të hartojë statistika të sakta të shitjeve të periudhave të kaluara të analizuara, sipas klientëve;- të hartojë lista të klientëve në të cilat të pasqyrojë saktë preferencat dhe kërkesat e veçanta të secilit prej tyre, si dhe kushtet e lëvrimit dhe të pagesave të deritanishme me ta;- të përcaktojë saktë klientët e preferuar dhe format e trajtimit të veçantë të tyre, duke evidentuar kërkesat e tyre në të ardhmen;- të shqyrtojë kartelat e klientëve aktualë, për periudhat e kaluara;- të hartojë statistika të sakta dhe të plota përmbledhëse, me informacione për klientët aktualë, mbi bazën e veprimeve dhe vëllimit të shitjeve të realizuar me ta;	

-
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë analizimit për klientë potencialë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi vendos marrëdhënie me klientët potencialë.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë në bashkëpunim me sektorin e marketingut, materialet informuese për klientët potencialë;
- të përzgjedhë materialet informuese që do t'u dërgohen klientëve potencialë;
- të reklamojë nëpërmjet mediave të ndryshme, me ndihmën e TIK, materialet informative të ndërmarrjes, për vendosjen e marrëdhënieve të biznesit me klientët;
- të përpunojë saktë informacionet e marra nga klientët e kontaktuar të cilët kanë shfaqur interes;
- të hartojë lista të plota dhe të sakta të klientëve me të cilët parashikohet të vazhdohen marrëdhëniet e biznesit;
- të dërgojë informacione të plota, si listë çmimesh dhe katalogje;
- të informojë saktë, qartë dhe në vazhdimësi klientët për risitë në produkte dhe veprimtari;
- të përgatisë oferta të veçanta, si ulje çmimi, kushte të veçanta pagese, dhurata etj;
- të përgatisë dhe dërgojë në kohë materialet e duhura informuese dhe reklamuese për klientët ekzistues;
- të realizojë pyetësorë/intervista të orientuara nga qëllimi për klientët aktualë, për të matur shkallën e kënaqësisë së tyre dhe pritshmëritë që ata kanë për të ardhmen;
- të përpunojë saktë dhe në kohë rezultatet e pyetësorëve/intervistave;
- të hartojë lista të qarta dhe të plota të kërkesave, dëshirave, vërejtjeve të klientëve aktualë;
- të marrë vendim mbi kërkesat të cilat mund të plotësohen;
- të hartojë planin e detajuar të veprimeve dhe përgjegjësiive për përmbushjen e tyre;
- të zbatojë parimet e barazisë gjinore, racore, kombëtare, kulturore, fetare dhe të tjera në komunikimin me të tjerët;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë vendosjes së marrëdhënieve me klientët potencialë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi kryen shitjet dhe regjistrimet përkatëse.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hartojë kontratat e shitblerjes, mbi bazën e elementëve

- ligjorë;
- të përpunojë kërkesat e klientëve;
 - të pranojë, kontrollojë dhe regjistrojë saktë porositë e mbërritura nga klientët;
 - të kontrollojë gjendjen e produkteve, sipas cilësisë dhe sasisë për çdo lloj;
 - të hartojë saktë njoftimet për plotësimin e gjendjeve të mallrave;
 - të dërgojë njoftimet sektorit të blerjeve, për plotësimin e gjendjes së produkteve, në rast se ato nuk disponohen;
 - të hartojë saktë dëftesat e lëvrimin dhe fletëdaljet e produkteve për t'u shitur;
 - të hartojë saktë faturat e shitjes së mallrave;
 - të regjistrojë saktë ekzekutimin e porosive të klientëve;
 - të plotësojë kartelat individuale të klientëve;
 - të regjistrojë saktë pakësimin e gjendjes së mallrave të shitura në kartelat e magazinës;
 - të hartojë listën e refuzimeve të shitjeve për arsye dhe në situata të ndryshme;
 - të dërgojë brenda afateve në zyrën e kontabilitetit, dokumentet e shitjes për ndjekjen e arkëtimeve;
 - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë shitjeve dhe regjistrimeve të tyre.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen shitje në webshop.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndjekë procedurën e saktë, për të shitur produktet në faqen e web-shop-it të ndërmarrjes;
- të kontrollojë rubrikën e porosive dhe të evidentojë saktë porositë e reja që duhet të përpunohen;
- të ruajë elektronikisht dhe të printojë porositë në regjistrin e porosive;
- të përpunojë dhe të regjistrojë saktë porositë e reja në regjistrin e tyre, duke bërë shënimet e duhura;
- të dërgojë në formë elektronike konfirmimin për marrjen e porosisë;
- të ruajë porosinë në formën e përshtatshme dhe të posaçme elektronike, për ta përdorur për qëllime të mëtejshme;
- të negociojë me klientët për mënyrën e pagesës së produkteve të shitura;
- të përdorë teknologjitë e reja për një komunikim të sukseshëm;
- të zbatojë rregullat e komunikimit verbal dhe jo verbal;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë shitjeve në webshop.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi përpunon ankimimet e klientëve dhe i regjistron ato.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë procedurat e sakta të pranimit të ankimimeve të klientëve për ulje çmimesh dhe kthime mallrash;
- të kontrollojë me kujdes ankimimet, nga pikëpamja formale dhe e përmbajtjes, si dhe të verifikojë vërtetësinë;
- të hartojë dokumente të sakta përcjellëse dhe të përgatisë kthimet mbrapsht të ankimimeve të pabazuara;
- të hartojë shkresën përcjellëse të motivuar saktë për zyrën e kontabilitetit, për uljet e çmimeve të pranuar;
- të përgatisë dhe dërgojë njoftime klientëve për kthimin mbrapsht të mallrave të ankimuara;
- të kryejë procedurat e plota të kontrollit të dokumenteve të mallrave të kthyera dhe të pranimit të tyre;
- të hartojë saktë dokumentet e hyrjes së mallrave të kthyera në magazinë;
- të regjistrojë saktë, në kartelat e klientëve, dokumentet e mallrave të kthyera, uljet e çmimeve dhe arsyet përkatëse;
- të përcjellë në kohë, në zyrën e kontabilitetit, dokumentet e mallrave të kthyera;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë përpunimit të ankimimeve të klientëve.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrës mësimore apo mjedise reale pune. Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune, për të ruajtur dhe motivuar klientët aktualë, si dhe për të siguruar klientë të rinj, hartuar kontrata shitblerjeje, kryer shitjet, dokumentuar dhe regjistruar ato.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të kryer procedurën e shitjes, në kushtet e një tregu ndërkombëtar dhe konkurrues, si edhe për të dokumentuar dhe regjistruar shitjet.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e zyrës mësimore apo mjedise reale pune.
 - Materiale kancelarie.
 - Dokumente të ndryshme korrespondence model nga ndërmarrjet reale dhe të përgatitura nga mësuesi.
 - Formularë, dëftesa lëvrimi, fatura, regjistra të shitjeve të marra nga praktika ose përpunuar në modulet e mëparshme.
 - Kompjuter i lidhur me internetin.
-

4. Moduli “Veprime të blerjes në tregun global”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	VEPRIME TË BLERJES NË TREGUN GLOBAL	M-17-701-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të kryer procedurën e blerjes, në kushtet e një tregu ndërkombëtar dhe konkurrues, si dhe për të dokumentuar dhe regjistruar blerjet.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi analizon furnitorët potencialë, sipas llojit të aktivitetit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të evidentojë saktë furnitorët potencialë të cilët kanë të njëjtin objekt veprimtarie dhe që janë furnitorë potencialë me ndërmarrjen tonë;- të hartojë lista përmbledhëse me informacione të qarta dhe të plota të furnitorëve potencialë të identifikuar;- të shqyrtojë kartelat e furnitorëve potencialë për periudhat e kaluara, duke identifikuar qartë furnitorët aktualë;- të hartojë statistika të sakta përmbledhëse me informacione për furnitorët aktuale, mbi bazën e veprimeve dhe vëllimit të shitjeve të realizuar me ta;- të hartojë lista të furnitorëve për ndërmarrjen, sipas aktivitetit të saj, në të cilat pasqyrohen saktë kushtet e lëvrimin dhe të pagesave të deritanishme me ta;- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë analizimit të furnitorëve potencialë. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli. <p>RN 2 Nxënësi vendos marrëdhënie me furnitorët aktual. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të evidentojë saktë blerjet, të cilat do të kryhen pranë furnitorëve, duke pasur parasysh veçoritë përkatëse;- të vendosë marrëdhënie të qarta dhe korrekte me furnitorët, duke i dokumentuar ato;	

- të kërkojë oferta nga furnitorët me lista çmimesh për produktet;
- të kërkojë oferta dhe të përgatisë porositë për produktet që do të blihen, në bazë të nevojave për blerje;
- të llogarisë sipas llojeve, sasi të produkteve që do të blihen pranë furnitorëve, bazuar në nevojat për blerje të ndërmarrjes;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë vendosjes së marrëdhënieve me furnitorët aktual.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi evidenton nevojat për blerje për personelin.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të njoftojë saktë personelin e njësisë ekonomike mbi veçoritë dhe qëllimin e blerjeve për personelin;
- të hartojë saktë formularët e njoftimit të nevojave për blerje personale, ku të parashikohet detajimi i kërkesave të kryera;
- të konceptojë dhe hartojë saktë formularët për përmbledhjen e nevojave të personelit;
- të njoftojë në kohë personelin për parashtrimin e nevojave të tij për blerje në sasi dhe lloje;
- të informojë personelin për mënyrën e plotësimit të plotë dhe të detajuar të formularëve;
- të hartojë saktë dhe në mënyrë të detajuar formularin përmbledhës të nevojave të personelit;
- të përcjellë në kohë formularin përmbledhës për porositjen e mallrave;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë evidentimit të nevojave për blerje.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen blerjet për njësinë ekonomike dhe i regjistron ato.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kontrollojë gjendjen e magazinës dhe llogarisë saktë nevojat për produkte;
- të hartojë urdhra të plotë dhe të qartë blerjeje;
- të marrë ofertat nga furnitorët;
- të regjistrojë saktë ofertat e marra nga furnitorët;
- të krahasojë ofertat e mbërritura nga furnitorë të ndryshëm, në bazë të kushteve dhe veçorive të tyre;
- të llogarisë duke përcaktuar ofertën më të mirë;
- të kryejë saktë porosinë për blerje;

- të hartojë kontrata të sakta me ofruesit e përzgjedhur si oferta më e mirë (përshtatshme);
- të kryejë porositë te furnitorët e përzgjedhur për tregun;
- të plotësojë saktë formularët për secilin furnitor;
- të regjistrojë saktë porosinë/të në regjistrin e porosive të kryera;
- të kryejë saktë regjistrimet e blerjeve për ndërmarrjen dhe personelin në kartelat e furnitorëve;
- të regjistrojë blerjet për veprimtarinë e ndërmarrjes në kartelat e magazinës;
- të kryejë kontrollin e produkteve të blera për rakordimin me faturat e blerjes;
- të përcjellë në kohë dokumentet e blerjeve në zyrën e kontabilitetit;
- të hartojë saktë dhe në kohën e duhur, si dhe të dërgojë reklamimet për mallrat, që nuk përputhen me kontratat ose janë të dëmtuara;
- të dërgojë në kohën e duhur konfirmimet për marrjen e mallit në dorëzim, nëpërmjet mjeteve zyrtare të komunikimit (e-mail etj);
- të regjistrojë saktë në kartelat e furnitorëve reklamimet e kryera në momentin e dërgimit dhe të marrjes së përgjigjes për pranimin ose jo të tyre;
- të përdorë teknologjitë e reja për një komunikim të sukseshëm;
- të zbatojë rregullat e komunikimit verbal dhe jo verbal;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë kryerjes së blerjeve.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi kryen blerje për njësinë ekonomike në webshop.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kërkojë informacion për bizneset në web-shop, për nevojat për blerje të njësisë ekonomike, të orientuara sipas produkteve të kërkuara për blerje;
- të identifikojë saktë produktet që do të porositen;
- të hyjë saktë në rubrikën e porosisë në faqen e web-shop, në të cilën është e regjistruar njësia ekonomike;
- të krahasojë ofertat dhe kushtet e lëvrimin e të pagesës së tyre;
- të përzgjedhë saktë ofertën më të mirë;
- të kryejë saktë dhe të plotë porosinë e produkteve që do të blihen;
- të kryejë ruajtjen elektronike dhe printimin e porosisë së kryer;
- të regjistrojë saktë porosinë në regjistrin e porosive të kryera;

- të përcjellë në kohë porosinë për blerje. për përdorime të mëtejshme, duke zbatuar të njëjtën procedurë me atë të blerjeve të tjera;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë blerjeve në webshop.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrës mësimore apo mjedise reale pune.
- Mësimdhënësi/ mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për të krahasuar oferta, kryer dhe regjistruar porosi, kryer blerjet, dokumentimin dhe regjistrimet përkatëse.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e proceseve të punës për të kërkuar informacione në treg, krahasuar oferta, kryer dhe regjistruar porosi, kryer blerjet, dokumentimin dhe regjistrimet përkatëse.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve për të kryer procedurën e blerjes, në kushtet e një tregu ndërkombëtar dhe konkurrues, si dhe për të dokumentuar dhe regjistruar blerjet.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e zyrës mësimore apo mjedise reale pune.
 - Materiale kancelarie.
 - Dokumente të ndryshme korrespondence model nga ndërmarrjet reale dhe të përgatitura nga mësuesi.
 - Formularë, dëftesa lëvrimiti, fatura, regjistra të blerjeve të marra nga praktika ose përpunuar në modulet e mëparshme.
 - Kompjuter i lidhur me internetin.
-

5. Moduli “Kontabilizime dhe mbyllja vjetore”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK-së
Klasa: 12

PERSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	KONTABILIZIME DHE MBYLLJA VJETORE	M-17-702-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të kontabilizuar veprime të ndryshme ekonomike, kryer veprimet e mbylljes së vitit ushtrimor, hartuar bilancin përfundimtar dhe pasqyrat që e shoqërojnë.	
Kohëzgjatja e modulit	72 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK-së, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi kryen kontabilizimin e veprimeve për krijimin/ zgjerimin e ndërmarrjes, si dhe hartimin e bilancit të saj fillestar.</p> <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të kryejë saktë regjistrimin kontabël të shumave të bllokuara në llogari për efekt të krijimit/zmadhimit të kapitalit fillestar;- të kontabilizojë saktë derdhjet e pronarëve në para dhe në natyrë, sipas llojeve;- të kontabilizojë saktë nënshkrimin e kapitalit nga ortakët në momentin e krijimit/zmadhimit, të veprimtarisë ekonomike;- të kontabilizojë saktë derdhjet e kapitalit të nënshkruar në fillim dhe gjatë veprimtarisë ekonomike;- të kontabilizojë veprimet e krijimit të shoqërive, sipas formës së tyre juridike;- të pasqyrojë mënyrat e shtimit dhe pakësimit të kapitalit në shoqëri;- të evidentojë saktë regjistrat, që do të përdoren për pasqyrimin e veprimtarisë;- të hartojë saktë regjistrat (ditarin, librin e madh, partitarët, ditarët analitikë) në formë modelesh, të cilat mund të përdoren më vonë në veprimtarinë e ndërmarrjes;- të hartojë saktë në kompjuter regjistrat e përzgjedhur që do të përdoren në vijim;- të kryejë saktë regjistrimin kontabël të gjendjes së bilancit fillestar në ditarin Centralizator;- të kryejë saktë çeljen e kartelave të magazinës, sipas	

formatit të përcaktuar dhe me gjendjet e trashëguara nga periudha e kaluar;

- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë kontabilizimeve dhe hartimit të bilancit fillestar.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi kontabilizon blerjet dhe shitjet e të mirave dhe shërbimeve për biznesin.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të çelë ditarin analitik të blerjeve, duke respektuar normativat ligjore në fuqi;
- të hartojë saktë në kompjuter ditarin analitik të blerjeve;
- të regjistrojë saktë blerjen e mallrave apo shërbimeve në ditarin analitik të blerjeve;
- të kryejë regjistrimin e saktë kontabël të rritjes së gjendjes së magazinës në sajë të blerjeve;
- të kontabilizojë saktë blerjet në Partitarin e furnitorëve dhe kreditorëve;
- të regjistrojë saktë faturat në regjistrin e faturave të marra dhe të kontrollojë afatet e skadencës së pagesës së tyre;
- të çelë saktë ditarin analitik të shitjeve;
- të hartojë saktë në kompjuter një model të ditarit analitik të shitjeve;
- të kontabilizojë saktë faturat e shitjes në librin e shitjeve të kryera, duke zbatuar normativat tatimore përkatëse;
- të kontabilizojë saktë daljen e mallrave nga magazina;
- të kontabilizojë shitjet dhe marrëdhëniet përkatëse me klientët në partitarët e tyre;
- të regjistrojë saktë faturat e emetuara në regjistrin e tyre në funksion të ndjekjes së afateve;
- të raportojë tek personat përgjegjës për mosfunksionimit të mjeteve dhe pajisjeve të punës;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë kontabilizimit të blerjeve dhe shitjeve.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi kryen vlerësimin, kontabilizimin dhe veprimet e tjera në magazinë.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të vlerësojë saktë KMSH (koston e mallit të shitur), sipas metodës FIFO;
- të vlerësojë saktë KMSH, sipas metodës së mesatares së ponderuar,
- të kontabilizojë saktë KMSH;
- të kontabilizojë saktë daljet e lëndëve të para dhe

- materialeve për në prodhim;
- të pasqyrojë skarcot, firot dhe diferencat e konstatuara;
- të kontabilizojë saktë hyrjen e produkteve nga repartet e prodhimit;
- të zbatojë procedurat e inventarizimit;
- të kryejë inventarizime të sakta dhe të plota të magazinës;
- të vlerësojë saktë gjendjen e saj përfundimtare;
- të plotësojë pasqyrat e kontrollit të inventarëve dhe rezultatet periodike;
- të kontabilizojë saktë gjendjet e magazinës dhe ndryshimin e tyre;
- të rakordojë dokumentacionin e magazinës;
- të kuadrojë gjendjet e magazinës, sipas kartelave me gjendjen e llogarisë;
- të kontabilizojë saktë diferencat në magazinë;
- të kuadrojë magazinën me repartet e prodhimit për materialet, lëndët e para dhe produktet e gatshme;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë veprimeve të kryera në magazinë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kontabilizon shpenzimet dhe detyrimet e punës, sigurimet dhe TAP (tatim mbi të ardhurat personale).

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të zbatojë legjislacionin në fuqi për pagat;
- të regjistrojë saktë shpenzimet e punës, detyrimet ndaj personelit, sigurimeve dhe shtetit për TAP, duke u bazuar në listëpagesën e pagave;
- të kontabilizojë saktë, duke u bazuar në listëpagesat e sigurimeve, shpenzimet përkatëse që përballohen nga ndërmarrja;
- të llogarisë dhe kontabilizojë saktë llojet e ndryshme të ndalesave;
- të hartojë saktë dhe qartë deklaratat mujore të TAP dhe të kryejë procedurat e dërgimit të tyre në degën e tatimeve;
- të hartojë dhe plotësojë UXH (urdhërxhirimin) dhe dokumentacionin e nevojshëm, për t'u dërguar në bankë, për pagesën e shpërblimeve të punës;
- të përcjellë në kohë në bankë dokumentet dhe UXH e pagesës së shpërblimeve, kuotave të sigurimeve dhe TAP;
- të zbatojë rregullat e komunikimit verbal dhe jo verbal;
- të zbatojë kodin e etikës dhe rregullat e hierarkisë profesionale në komunikimin me eprorët dhe kolegët;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë kontabilizimit të detyrimeve të punës dhe TAP.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi kryen regjistrimet kontabël që lidhen me aktivet afatgjata dhe afatshkurta (AAGJ dhe AASH)

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;
- të kryejë saktë kontabilizimin e blerjes, marrjes falas dhe sjelljen nga ortakët të aktiveve afatgjata;
- të llogarisë saktë, me metoda të ndryshme, amortizimin e aktiveve afatgjata, sipas llojeve dhe grupeve të tyre;
- të kryejë rivlerësimin për aktivet afatshkurtra (AASH) dhe aktivet afatgjata (AAGJ);
- të kontabilizojë rivlerësimet për aktivet afatshkurtra (AASH) dhe aktivet afatgjata (AAGJ);
- të kontabilizojë saktë shpenzimet e amortizimit të AAGJ;
- të zbatojë me rigorozitet normativat ligjore në fuqi, për llogaritjen dhe regjistrimin e shpenzimit të zbritshëm të amortizimit, sipas llojeve të AAGJ;
- të kontabilizojë saktë daljen e AAGJ jashtë përdorimit, faljen ose shitjen e tyre;
- të llogarisë saktë rezultatin nga veprimet me AAGJ;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 6 Nxënësi llogarit, ndjek, shlyen detyrimet tatimore, si dhe kontabilizon pagesa dhe arkëtime të ndryshme.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;
- të hartojë saktë pasqyrën përmbledhëse me afatet e pagesës së detyrimeve tatimore ndaj “shtetit”, sipas legjislacionit në fuqi;
- të raportojë gjendjen ditore në funksion të planifikimit të pagesave, sipas procedurave përkatëse;
- të plotësojë saktë urdhërpagesën ose transfertat on-line për TVSH-në dhe taksa të ndryshme lokale;
- të llogarisë saktë fitimin përfundimtar të tatueshëm;
- të plotësojë saktë dhe dorëzojë në bankë urdhërpagesën ose të kryejë transfetra on-line për derdhjen e tatimit të fitimit;
- të përdorë e-banking;
- të kontabilizojë saktë, duke u bazuar në vërtetimet bankare pagesat e shpërblimeve të personelit, kuotave të sigurimeve dhe TAP;
- të kontabilizojë saktë pagesat e blerjes së të mirave dhe

- shërbimeve;
- të kontabilizojë saktë arkëtimet nga klientët dhe debitorët;
- të kontabilizojë saktë pagesat e tatimeve dhe shpenzimeve përkatëse për to;
- të kontabilizojë saktë shpenzimet/pagesat për interesa, qera etj;
- të kontabilizojë saktë arkëtimet/të ardhurat për interesa e qera.
- të raportojë gjendjen ditore në funksion të ekzekutimit të pagesave, sipas procedurave përkatëse;
- të japë dhe marrë udhëzime me bashkëpunëtorët për realizimin e detyrës, duke përdorur terminologji të qartë profesionale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 7 Nxënësi kryen veprimet e mbylljes dhe harton bilancin përfundimtar.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;
- të kryejë saktë kontabilizimin e përmbledhjes së shpenzimeve;
- të regjistrojë saktë në kontabilitet përmbledhjen e të ardhurave;
- të kontabilizojë saktë ndryshimin e gjendjes së mallrave, materialeve, produkteve etj;
- të plotësojë Pasqyrën e të Ardhurave dhe Shpenzimeve (PASH);
- të hartojë saktë bilancin e parë verifikues;
- të llogarisë saktë vlerën e gjendjes së magazinës në fund të periudhës dhe t`a kontabilizojë atë;
- të kontrollojë përputhjen e gjendjes së magazinës, sipas kartelave me atë kontabël;
- të llogarisë dhe kontabilizojë diferencat eventuale;
- të kuadrojë llogarinë rrjedhëse bankare dhe kontabilizojë diferencat eventuale;
- të hartojë saktë bilancin e dytë verifikues;
- të llogarisë saktë dhe evidentojë qartë rezultatin ekonomik të ndërmarrjes;
- të hartojë saktë dhe sipas normativave ligjore në fuqi, bilancin e thjeshtë të veprimtarisë ekonomike;
- të zbatojë kodin e etikës dhe rregullat e hierarkisë profesionale në komunikimin me eprorët dhe kolegët;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrave mësimore ose praktikë në biznes.
- Mësimdhënësi/ mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e veprimeve që janë objekt i modulit.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike që parashikohen në këtë modul.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve për të kontabilizuar veprime të ndryshme ekonomike, kryer veprimet e mbylljes së vitit ushtrimor, hartuar bilancin përfundimtar dhe pasqyrat që e shoqërojnë.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e zyrave mësimore.
 - Materiale kancelarie.
 - Dokumente të ndryshme dhe formularë e regjistra kontabël model nga ndërmarrjet reale dhe të përgatitura nga mësuesi.
 - Materiale të ndryshme informative të marra nga webi i faqes së sistemit tatimor mbi procedurat e shlyerjes së detyrimeve.
 - Kompjuter.
-

6. Moduli “Veprimet financiare në panair dhe konferenca”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PERSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	VEPRIMET FINANCIARE NË PANAIRE DHE KONFERENCA	M-17-1983-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i përgatit nxënësit të kryejnë veprimet paraprake për një ecuri të mirë gjatë panairit/konferencës, kryerjen e veprimeve për pjesëmarrje në panairin on-line dhe konferenca, si dhe veprimet e nevojshme para, gjatë dhe pas panairit.	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi - Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi përgatitet për të marrë pjesë në panair/konferencë. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none">- të hartojë lista të sakta dhe të plota të detyrave, që duhet të kryhen për përgatitjen e ndërmarrjes për panair;- të kryejë qartë ndarjen e detyrave, duke përcaktuar afatet kohore të realizimit të tyre, si dhe caktimin e përgjegjësive përkatëse për përgatitjen në panair/konferencë;- të hartojë lista të plota të materialeve që duhen për realizimin e panairit/ konferencës,- të evidentojë qartë për secilin burimin nga do të sigurohet;- të përcaktojë qartë materialet që do të sigurohen nga vetë ndërmarrja tregtare dhe ato që do të porositen tek organizatorët e panairit/konferencës;- të llogarisë saktë, duke pasqyruar edhe mënyrën e parashikuar për mbulimin e tyre;- të përcaktojë mënyrën dhe kohën e saktë të transportimit të materialeve për në panair/ konferencë, si dhe përgjegjësitë përkatëse;- të marrë masa për sigurimin e financimit në panair;- të aplikojë për pjesëmarrje në panair, duke hartuar saktë kërkesën për pjesëmarrje dhe dërgimin e saj tek organizatorët e panairit, të shoqëruar me informacionet e kërkuara për ndërmarrjen;- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë përgatitjeve për pjesëmarrje në panair dhe	

konferenca.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi kryen veprime paraprake për një ecuri të mirë gjatë panairit/ konferencës.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të parashikojë produktet e reja në lloje e asortimente që do të prezantohen nga ndërmarrja në panair, duke u bazuar në studimin e tregut;
- të llogarisë saktë sa i kushton ndërmarrjes futja e produkteve të reja;
- të llogarisë saktë çmimet e produkteve të reja që parashikohen të shtohen;
- të vlerësojë saktë parashikimin e realizimit të shitjeve në panair;
- të llogarisë saktë sasinë e të mirave që do të porosisë paraprakisht për të siguruar gjendjen e magazinës para panairit;
- të kryejë në kohë porositë e blerjes;
- të kontrollojë me përgjegjshmëri gjendjen e llogarisë rrjedhëse të ndërmarrjes;
- të vlerësojë saktë mjaftueshmërinë e saj për kryerjen e pagesave gjatë panairit;
- të sigurojë mjetet e mjaftueshme monetare, për të garantuar ecurinë normale të pagesave gjatë panairit;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi zhvillon panairin on-line dhe merr pjesë në konferenca.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të planifikojë pjesëmarrjen në panairin on-line dhe konferenca;
- të identifikojë platformën e organizimit të panairit on-line dhe konferencave, nëpërmjet hulumtimit në internet;
- të identifikojë panairin on-line dhe konferencat, si vend takimi, ku takohen dy grupet e interesave, konsumatori virtual dhe biznesi fiziko-online;
- të njihet me procedurat dhe rregullat e pjesëmarrjes së panairit on-line dhe konferenca;
- të identifikojë avantazhet dhe disavantazhet e panairit on-line nga ai fizik;
- të identifikojë avantazhet dhe disavantazhet e pjesëmarrjes në konferenca;

- të zbatojë teknologjitë e reja për të arritur një komunikim të suksesshëm në prezantimin e Panairit On-line dhe në Konferencë;
- të sigurojë materialet dixhitale për foto-galerinë e prezantimit në mënyrë profesionale, në platformën e Panairit On-line dhe në Konferencë;
- të sigurojë materialet dixhitale për video-reklama dhe prezantimit në mënyrë profesionale, në platformën e Panairit On-line dhe në Konferencë;
- të sigurojë materialet dixhitale për kartëvizitat virtuale dhe fizike të prezantimit në mënyrë profesionale, në platformën e Panairit On-line dhe në Konferencë;
- të përdorë terminologji profesionale në gjuhë amtare dhe të huaj.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen veprime të shitjes dhe blerjes në panair.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hartojë kontrata të plota dhe të sakta shitblerjeje me firmat pjesëmarrëse në panair;
- të plotësojë dokumentet e duhura për blerje, duke respektuar procedurën gjatë panairit;
- të plotësojë dokumentet e duhura për shitje, duke respektuar procedurën gjatë panairit;
- të regjistrojë saktë shitjet e kryera në formularët përmbledhës përkatës;
- të kryejë procedurën e saktë dhe të plotë të dorëzimit të kopjeve të dokumenteve të shitjeve dhe blerjeve gjatë panairit,
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë shitjeve dhe blerjeve në panair.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi kryen veprimet pas panairit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hartojë faturën e saktë përmbledhëse të shitjeve të panairit me karta krediti dhe debiti;
- të kryejë regjistrimet e sakta dhe të plota të shitjeve të panairit në regjistrat përkatës dhe kartelat e magazinës;
- të kuadrojë kartelat e magazinës;
- të shlyejë detyrimet për blerjet e kryera me pagesë të mëvonshme gjatë panairit;
- të regjistrojë arkëtimet nga shitjet me pagesë të menjëhershme dhe të mëvonshme;
- të llogarisë saktë rezultatin ekonomik të panairit;
- të analizojë shitjet, sipas mallrave dhe grupmallrave, si dhe

të evidentojë mallrat më të shitura, mallrat që kërkojnë ndryshime në çmime etj;

- të raportojë te eprorët në lidhje me veprimtarinë e kryer;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë kryerjes së veprimeve pas panairit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrave mësimore ose praktikave në biznes.
- Për vetë natyrën e tij ai realizon një kombinim të sistemit modular të praktikave mësimore me atë të punës në projekte. Përgatitja për panair është një projekt i madh i cili planifikohet dhe realizohet nga e gjithë klasa.
- Për vetë natyrën e tij, ky modul duhet të realizohet jo më parë se semestri i dytë i shkollës. Në këtë mënyrë nga njëra anë nxënësit do të kenë marrë njohuritë e nevojshme në lëndët e “Njohuri në mikroekonomi” dhe “Administrimi i dokumentave dhe programeve financiare”.
- Për të mundësuar realizimin e modulit, mund të organizohen disa kohë më parë, kur është e mundur, edhe vizita në panaire dhe konferenca të ndërmarrjeve reale dhe pjesëmarrje si klientë në Panair On-line.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrime dhe demonstrime konkrete apo materiale filmike të panaireve dhe konferencave të ndërmarrjeve ose dhe të panaireve on-line.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për përgatitjen e standave, të materialeve të shkruara, të reklamës dhe promocionit, për kryejn e veprimeve dhe bisedave të shitjes në panair, si dhe veprimeve të nevojshme pas panairit.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të kryer veprimet paraprake për një ecuri të mirë gjatë panairit/konferencës, kryerjen e veprimeve për pjesëmarrje në panairin on-line dhe konferenca, si dhe veprimet e nevojshme para, gjatë dhe pas panairit.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit, të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e zyrave mësimore.
 - Materiale kancelarie.
-

-
- Materiale të prezantimit në panaire dhe konferenca të ndërmarrjeve reale.
 - Kompjuter.
 - Materiale të ndryshme audiovizuale, foto, filma që ilustronë paraqitje në panaire dhe konferenca.
 - Kompjuterë me programe të përpunimeve grafike dhe me lidhje në Internet.
-

7. Moduli “Hartimi i projekteve/detyrave dhe prezantimi i tyre”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	HARTIMI I PROJEKTEVE/DETYRAVE DHE PREZANTIMI I TYRE	M-17-705-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për të hartuar projekte të thjeshta dhe detyra kursi në lëndë të ndryshme, si edhe prezantuar materiale me tematika të ndryshme.	
Kohëzgjatja e modulit	30 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar modulet e kl.12-të, në profilin mësimor “Llogari”, Niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi përcakton temën dhe qëllimin e detyrës/projektit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të evidentojë qartë fushën e interesit për punimin e tij;- të evidentojë saktë temat e mundshme dhe me interes në fushën e evidentuar;- të përzgjedhë duke argumentuar, temën në të cilën ai është më i interesuar;- të evidentojë qartë drejtimin dhe direktivat e temës;- të kërkojë me efikasitet dhe nga burime të ndryshme, literaturën që ka lidhje me temën dhe qëllimin e saj;- të përzgjedhë llojet e literaturës bashkëkohore, bazuar në punimin e detyrës që do të kryejë;- të analizojë literaturën e përzgjedhur, në funksion të nxjerrjes së përfundimeve që i interesojnë temës dhe objektivit të saj;- të hartojë një plan të detajuar dhe të plotë kohor për hartimin e temës. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli. <p>RN 2 Nxënësi përgatit dorëshkrimin përfundimtar. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të renditë saktë informacionin që do të prezantohet;- të përcaktojë saktë çështjet themelore të temës;- të hartojë një strukturë të qartë të prezantimit që do të kryhet (hyrje, zhvillim, përfundime);	

- të zbatojë drejt rregullin klasik IMRAD (**Introduction, Methods, Results, and Discussion**), në strukturimin një punimi;
- të përdorë, në mënyrë të përshtatshme dhe të orientuar nga qëllimi, tabelat dhe diagramat;
- të kontrollojë, me kujdes, detyrën e punuar në funksion të lidhjes argument – objektiv.
- të kryejë kontrollin e plotë të përshtatshmërisë së tabelave dhe grafikëve të përdorur;
- të kontrollojë zgjedhjen e shembujve, opinioneve, statistikave nga praktika e ndërmarrjes, që mund të jepen gjatë një ligjërate;
- të zbatojë parimet e barazisë gjinore, racore, kombëtare, kulturore, fetare dhe të tjera në komunikimin me të tjerët;
- të kompozojë si duhet faqen e parë të temës, si nga pikëpamja grafike, ashtu dhe nga përmbajtja;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi përgatit projektin/detyrën.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë mënyrën me të cilën do të kryhet prezantimi;
- të përgatisë një prezantim të plotë dhe të qartë me lexim;
- të përgatisë saktë një prezantim me bashkëbisedim;
- të hartojë një prezantim, duke përdorur programet e posaçëm;
- të përgatisë me cilësi tekstin dhe materialet e tjera të shkruara, që do të publikohen ose që do të shoqërojnë prezantimin;
- të japë dhe marrë udhëzime me bashkëpunëtorët, për realizimin e detyrës, duke përdorur terminologji të qartë profesionale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë përgatitjes së projektit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi prezanton projektin/detyrën.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përdorë në mënyrë efikase gjuhën e trupit gjatë prezantimit;
- të shfrytëzojë siç duhet, gjatë prezantimit konkret, kontaktet me vështrim për të nxitur interesin e dëgjuesve të prezantimit;
- të përdorë gjatë prezantimit në mënyrë sa më efikase ndryshimet në volumin, tonin, ritmin, theksin e zërit, për të

tërhequr vëmendjen dhe nxitur interesin në momente dhe situata të ndryshme gjatë prezantimit;

- të përdorë siç duhet mikrofonin;
- të vishet në mënyrë të përshtatshme për një prezantim;
- të vlerësojë ruajtjen sipas rastit, të distancës së nevojshme hapësinore me pjesëmarrësit në prezantim;
- të kryejë prezantime të sakta dhe interesante sipas programeve të përzgjedhur ;
- të përdorë teknologjitë e reja për një komunikim të sukseshëm;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë prezantimit të projektit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset për praktikat profesionale pranë shkollës (zyrat mësimore).
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbajë parasysh qëllimin e modulit që është aftësimi i nxënësve në hartimin e projekteve dhe detyrave të thjeshta të kursit dhe jo të projekteve shkencore si dhe kryerja e prezantimeve në të njëjtin nivel.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur tema dhe situata nga praktika ekonomike shqiptare.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për hartim projektesh ose detyrash të ndryshme dhe kryerje prezantimesh.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të hartuar projekte të thjeshta dhe detyra kursi në lëndë të ndryshme, si edhe prezantuar materiale me tematika të ndryshme që parashikohen në këtë modul.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjediset e zyrave mësimore.
- Formularë dokumentesh dhe pasqyrash të përgatitura nga mësuesi dhe në klasë.
- Kompjuter. Printer.
- Letër A4.
- Video-Projektor (Bimer).

8. Moduli “Komunikimi dhe zgjidhja e problemeve”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli : IV I KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	KOMUNIKIMI DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE	M-17-1984-23
Qëllimi i modulit	Një modul praktik, që i pajis nxënësit me aftësi praktike, duke zhvilluar dhe zgjeruar njohuritë e tyre në lidhje me koncepte të rëndësishme si, komunikimi me eprorët dhe kolegët, identifikimi i problematikave në vendin e punës, aftësitë për zgjidhjen e tyre, si dhe zgjidhjen e problemeve në mjedisin e punës.	
Kohëzgjatja e modulit	30 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar modulet e kl.12-të, në profilin mësimor “Llogari”, Niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi komunikon me eprorët dhe kolegët. <i>Kriteret e vlerësimit:</i> Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të identifikojë aftësitë e buta si çelësi i komunikimit të efektshëm në ndërmarrje;- të ndërtojë kanalet e komunikimit;- të adresojë drejt dhe saktë problematikat;- të zhvillojë aftësinë e përshtatjes, gjatë komunikimit të brendshëm dhe të jashtëm;- të përcaktojë aftësitë që influencojnë sjelljen e individit në marrëdhëniet e punës;- të zbatojë rregullat e komunikimit me eprorët, duke përdorur inteligjencën emocionale;- të zbatojë rregullat e komunikimit me kolegët, duke përdorur inteligjencën emocionale;- të zbatojë standardet e sjelljes profesionale, gjatë komunikimit;- të zbatojë rregullat e higjienës, gjatë komunikimit me eprorët dhe kolegët; <p><i>Instrumentet e vlerësimit:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Pyetje përgjigje me gojë.- Demonstrim.- Vëzhgim me listë kontrolli.	

RN 2 Nxënësi identifikon problematikat në vendin e punës dhe

aftësitë për zgjidhjen e tij.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të indentifikojë llojin e problemit që ka hasur në vendin e punës;
- të grumbullojë informacionin e nevojshëm në lidhje me problematikat;
- të përpunojë informacionin e grumbulluar;
- të përcjellë informacionin në mënyrë efektive;
- të bashkëpunojë me kolegët për zgjidhjen e problemit;
- të menaxhojë emocionet;
- të demonstrojë etikë, gjatë trajtimit të problemit në vendin e punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Demonstrim.
- Kontrolli i dosjes personale e nxënësit.

RN 3 Nxënësi zgjidh problemet në mjedisin e punës.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të vlerësojë aspektin kulturor të problemit;
- të përcaktojë dukuritë që e shoqërojnë problemin;
- të përcaktojë rëndësinë e problemit;
- të përcaktojë rolin e secilit prej faktorëve që kanë shkaktuar problemin;
- të për zgjedhë mënyrën e duhur për trajtimin e problemit;
- të kryejë një analizë konstruktive;
- të ofrojë zgjidhje intuitive dhe ide në varësi të problemit;
- të transmetojë energji pozitive;
- të bashkëpunojë në gjetjen e zgjidhjeve të problemeve, duke mirëpritur çdo këshillë dhe kritikë si një shtysë për të përmirësuar performancën personale dhe të grupit të punës;
- të argumentojë në forma të ndryshme (me gojë, me shkrim) qëndrimin e vet për problemin e identifikuar;
- të prezantojë qëndrimin e tij/saj, duke përdorur drejt gjuhën e shprehur ose të shkruar;
- të ndërmjetësojë mes palëve, duke përdorur teknikat e duhura të komunikimit;
- të përdorë instrumentet ligjorë, kombëtare dhe ndërkombëtare, që kanë në fokus zgjidhjen e problematikave të ndryshme në punë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Demonstrim.
- Kontrolli i dosjes personale e nxënësit.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjedise reale të punës në biznes/ zyrave mësimore.

**dhe për vlerësimin
e nxënësve**

- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të vërë në dispozicion të nxënësve legjislacionin shqiptar për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurinë në punë të punonjësve dhe të parandalimit, mbrojtjes, neutralizimit dhe shpëtimit ndaj fatkeqësive natyrore, zjarrit etj, si dhe evakuimit të punonjësve.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike, duke zhvilluar dhe zgjeruar njohuritë e tyre në lidhje me koncepte të rëndësishme si, komunikimi me eprorët dhe kolegët, identifikimi i problematikave në vendin e punës, aftësitë për zgjidhjen e tyre, si dhe zgjidhjen e problemeve në mjedisin e punës.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Standardet ndërkombëtare të punës (konventat).
 - Kuadri shqiptar për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve në punë.
 - Kodi i punës.
 - Kodi etik.
 - Rregullore të brendshme.
 - Kompjuter.
-

9. Moduli “Veprimet për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	VEPRIMET PËR TATIMIN MBI VLERËN E SHTUAR	M-17-706-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për llogaritjen e detyrimit për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar (TVSH), deklarimin, pagesën dhe kontabilizimin e tij.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar modulet e kl.12-të, në profilin mësimor “Llogari”, Niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi kryen llogaritjet dhe regjistrimin e ndërmarrjes për TVSH.</p> <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të sistemojë dokumentet për efekt regjistrimi;- të llogarisë saktë qarkullimin vjetor, për të konstatuar në se është ose jo subjekt i TVSH;- të llogarisë, duke respektuar normativat ligjore në fuqi, qarkullimin vjetor në rastin e ndërprerjeve të veprimtarisë së ndërmarrjes;- të plotësojë saktë dokumentacionin e nevojshëm për regjistrimin për TVSH-së, në se ndërmarrja është subjekt i saj;- të aplikojë në organet kompetente për regjistrimin e ndërmarrjes si subjekt i TVSH-së;- të afishojë në vend të dukshëm certifikatën e numrit të NUIS (NIPT);- të hartojë saktë dokumentet e duhura, në rast se ndërmarrja ka ndryshim të vëllimit të veprimtarisë;- të kryejë saktë procedurën e aplikimit për çregjistrim;- të vlerësojë njoftimet e organeve tatimore mbi rivlerësimin e TVSH-së;- të zbatojë bazën ligjore në fuqi;- të japë dhe marrë udhëzime me bashkëpunëtorët për realizimin e detyrës, duke përdorur terminologji të qartë profesionale. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	

RN 2 Nxënësi kryen llogaritje dhe dokumentimin e TVSH-së për rastet e import-eksporteve.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hartojë saktë faturën për eksportet;
- të regjistrojë saktë faturat e eksporteve, në librin e shitjeve;
- të llogarisë saktë vlerën e tatueshme për faturat e importit;
- të llogarisë saktë TVSH-në për importet;
- të plotësojë saktë dokumentacionin e nevojshëm për llogaritjen dhe vërtetimin e TVSH-së për importet;
- të kryejë saktë regjistrimet e faturave të importit në librin e blerjeve, duke regjistruar dhe TVSH-në përkatëse;
- të pasqyrojë saktë dhe qartë në mënyrë të veçantë TVSH-në për importin e makinerive dhe pajisjeve që do të përdoren për prodhim;
- të përcaktojë rastet e furnizimeve të përjashtuara nga TVSH-ja për makineritë e pajisjet e importuara;
- të identifikojë normativat ligjore në fuqi për njohjen e TVSH-së në përdorim të gazoilit;
- të llogarisë dhe pasqyrojë saktë në librat e shitjes dhe blerjes TVSH-në për hidrokarburet, sipas qëllimeve të përdorimit të tyre;
- të kryejë saktë dokumentimin e TVSH-së në rastet e parapagimeve;
- të përdorë rregullisht terminologji profesionale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi kryen deklarimin dhe derdhjen mujore të TVSH-së, si dhe rregullon marrëdhëniet me shtetin.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të regjistrojë saktë faturat e të gjitha blerjeve dhe shitjeve të kryera, në librat e blerjeve dhe shitjeve;
- të përgatisë dhe dërgojë në zyrën e tatimeve në mënyrë elektronike, librat e shitjes dhe blerjes, duke respektuar afatet ligjore në fuqi;
- të përcjellë informacionin nëpërmjet e-tatime;
- të llogarisë Tatimin mbi Vlerën e Shtuar (TVSH) për t'u paguar, duke zbatuar normat tatimore në fuqi;
- të plotësojë deklaratatë sakta dhe të plota tatimore për TVSH-në;
- të kuadrojë shumat e deklaruara me ato të librave të shitjes dhe blerjes të dërguara në mënyrë elektronike, si dhe me regjistrat kontabël;
- të kryejë veprimet për derdhjen e TVSH-së;
- të përdorë e-banking;
- të regjistrojë shumat e njoftuara nga organet tatimore për rivlerësim të TVSH-së;
- të kuadrojë në fund të periudhës ushtrimore, me zyrën e

tatimeve për TVSH-në, si dhe të regjistrojë diferencat eventuale;

- të kryejë veprimet e duhura për rregullimin e diferencave me zyrën e tatimeve dhe shlyerjen e tyre;
- të zbatojë procedurën për rregullimin e marrëdhënieve me shtetin për TVSH-në.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen regjistrimet kontabël të TVSH-së në llogaritë përkatëse analitike.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të mbartë saktë shumat nga librat e blerjes dhe shitjes në llogari;
- të llogarisë saktë dhe kontabilizojë tepricën e TVSH-së për t'u derdhur;
- të llogarisë dhe kontabilizojë saktë tepricën e TVSH-së për t'u marrë;
- të pasqyrojë saktë dhe qartë në bilancin përfundimtar detyrimet ose të drejtat përfundimtare ndaj shtetit për TVSH-në;
- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;
- të përdorë teknologjitë e reja për një komunikim të sukseshëm;
- të zbatojë manualët e përdorimit dhe protokolleve të sigurisë gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrave mësimore të shkollës dhe në ndërmarrje.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Është veçanërisht e rëndësishme, që nxënësve t'u theksohet se trajtimi i tematikave të modulit duhet t'i qëndrojë shumë besnik legjislacionit në fuqi, sepse ndërmarrja ka detyrimin që t'a respektojë atë.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për të llogaritur vëllimin e veprimtarisë, kryer veprimet për regjistrimin për TVSH, hartuar fatura tatimore, llogaritur vlerën e tatueshme dhe TVSH për raste të veçanta, deklaruar TVSH, rregulluar marrëdhëniet me shtetin për TVSH dhe kryer regjistrimet përkatëse kontabël.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Për realizimin e modulit janë të domosdoshme njohuritë e marra në lëndën "Ekonomia e tatimeve", Kl. 13-të.

-
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të llogaritur vëllimin e veprimtarisë dhe kryer veprimet për regjistrimin e TVSH, hartuar fatura tatimore, llogaritur vlerën e tatueshme dhe TVSH për raste të veçanta, deklaruar TVSH, rregulluar marrëdhëniet me shtetin për TVSH dhe kryer regjistrimet përkatëse kontabël.
 - Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjediset e zyrave mësimore.
 - Materiale kancelarie.
 - Kompiuter në lidhje me internetin.
 - Modele libra shitjeje dhe blerjeje, deklaratash tatimore për TVSH, formularësh për llogaritjen e vëllimit të veprimtarisë dhe TVSH në raste të veçanta etj.
 - Përmbledhje legjislacioni për TVSH.
 - Dokumente të ndryshme pune nga ndërmarrjet reale ose të përgatitura nga mësuesi.
-

10. Moduli “Veprimet për Tatimin mbi të Ardhurat Personale dhe mbi Fitimin”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	VEPRIMET PËR TATIMIN MBI TË ARDHURAT PERSONALE DHE MBI FITIMIN	M-17-1985-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për llogaritjen e detyrimit për Tatimin mbi të Ardhurat Personale (TAP) dhe Tatimin mbi Fitimin (TF), deklarimin, shlyerjen dhe kontabilizimin e tyre.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar modulet e kl.12-të, në profilin mësimor “Llogari”, Niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi llogarit dhe kontabilizon Tatimin mbi të Ardhurat Personale (TAP), e deklaron dhe rregullon marrëdhëniet me shtetin. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të llogarisë saktë pagën bruto;- të llogarisë saktë ndalesat për sigurimet shoqërore/shëndetësore;- të llogarisë saktë TAP bazuar në shkallën tatimore të tatimit mbi pagat, sipas legjislacionit në fuqi;- të llogarisë saktë pagën bruto;- të hartojë saktë listëpagesën e shoqërisë dhe listëpagesën e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore;- të kontabilizojë saktë listëpagesat në ditar dhe në llogaritë e dhura;- të plotësojë saktë deklaratën tatimore për TAP dhe sigurimet shoqërore/shëndetësore;- të kontabilizojë saktë rregullimin e marrëdhënies me shtetin për TAP dhe sigurimet shoqërore dhe shëndetësore;- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	
	<p>RN 2 Nxënësi parashikon tatimin mbi fitimin (TF). Kriteret e vlerësimit:</p>	

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të parashikojë saktë fitimin e parashikuar për periudhën e ardhshme, duke u bazuar në periudhat e kaluara dhe ndryshimet e parashikuara të kushteve ose veprimtarisë;
- të hartojë deklaratë të saktë dhe të plotë mbi TF e parashikuar;
- të ndjekë me rigorozitet procedurat e deklarimit të TF të parashikuar sipas bazës ligjore në fuqi;
- të përpunojë saktë njoftimin përfundimtar mbi TF paraprak të marrë nga zyra e tatimeve;
- të llogarisë saktë kuotat mujore të TF që do të paguhën në formë paradhënie gjatë periudhës së ardhme, duke u bazuar në njoftimin e zyrës së tatimeve;
- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi llogarit dhe kontabilizon kuotat mujore të TF.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të llogarisë saktë TF që parashikon për periudhën e ardhshme;
- të likuideojë nga llogaria rrjedhëse kuotën mujore të parashikuar të TF;
- të kontabilizojë saktë paradhëniet mujore nga TF;
- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi llogarit TF përfundimtar dhe rregullon marrëdhëniet me shtetin.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të llogarisë saktë, mbi bazën e fitimit përfundimtar, detyrimin vjetor faktik për TF;
- të kontabilizojë saktë TF vjetor faktik në llogaritë përkatëse;
- të llogarisë saktë shumat e TF që ndërmarrja duhet të derdhë ende ose të marrë nga shteti;
- të pasqyrojë saktë dhe qartë në bilancin e periudhës ushtrimore marrëdhënien me shtetin për TF;
- të plotësojë saktë deklaratën tatimore për TF përfundimtar faktik;
- të kryejë veprimet e plota dhe të sakta për të rregulluar marrëdhënien përfundimtare me shtetin për TF, në varësi të pozicionit debitor ose kreditor të ndërmarrjes;
- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;

- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit, gjatë llogaritjes së TF.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrave mësimore të shkollës apo në mjedise reale pune.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Është veçanërisht e rëndësishme, që nxënësve t’u theksohet se trajtimi i tematikave të modulit duhet t’i qendrojë shumë besnik legjislacionit në fuqi, sepse ndërmarrja ka detyrimin që ta respektojë atë.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për të llogaritur TAP dhe TF dhe kryer veprimet për regjistrimin e tyre, deklaruar TAP dhe TF, rregulluar marrëdhëniet me shtetin për to dhe kryer regjistrimet përkatëse kontabël, bazuar në legjislacionin në fuqi.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Për realizimin e modulit janë të domosdoshme njohuritë e marra në lëndët “Ekonomia e tatimeve dhe taksave” Kl. 13-të dhe “Llogari dhe kontabilitet” Kl. 13-të.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për llogaritjen e detyrimit për Tatimin mbi të Ardhurat Personale (TAP) dhe Tatimin mbi Fitimin (TF), deklarimin, shlyerjen dhe kontabilizimin e tyre.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e zyrave mësimore.
 - Materiale kancelarie.
 - Kompjuter në lidhje me internetin.
 - Modele deklaratesh tatimore për TAP, parashikimin e TF, deklarimin e TF, derdhjen e TF etj.
 - Legjislacioni mbi TF.
 - Dokumente të ndryshme pune nga ndërmarrjet reale ose të përgatitura nga mësuesi.
-

11. Moduli “Vlerësimi i pasurisë së ndërmarrjes”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	VLERËSIMI I PASURISË SË NDËRMARRJES	M-17-1986-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të vlerësuar pasurinë e firmës, sipas bazës ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar modulet e kl.12-të, në profilin mësimor “Llogari”, Niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi vlerëson inventarët në përputhje me SKK. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;- të evidentojë saktë ato shpenzime të cilat do të përfshihen në koston fillestare të inventarëve;- të llogarisë saktë koston fillestare të llojeve të ndryshme të inventarëve;- të evidentojë saktë në kontabilitet inventarë të llojeve të ndryshme, me koston e tyre fillestare të llogaritur;- të vlerësojë saktë lëvizjet e inventarëve, gjatë periudhës ushtrimore, sipas metodës FIFO;- të vlerësojë saktë lëvizjet e inventarëve, gjatë periudhës ushtrimore, sipas metodës së koston mesatare të ponderuar;- të vlerësojë saktë inventarët e lëndëve të para dhe materialeve, që do të përdoren në prodhim në datën e mbylljes së bilancit;- të vlerësojë saktë inventarët e mallrave dhe produkteve të gatshme për shitje, në datën e mbylljes së bilancit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli. <p>RN 2 Nxënësi kryen kontabilizimet përkatëse për vlerësimin e inventarëve sipas SKK. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të verifikojë paraprakisht zhvlerësimet e inventarëve, për efekt të paraqitjes së tyre në bilancin e fundit të vitit;	

- të kryejë testin e zhvlerësimit të inventarit në datën e raportimit;
- të kontabilizojë saktë zhvlerësimet e inventarëve, për efekt të paraqitjes së tyre në bilancin e fundit të vitit;
- të regjistrojë në kontabilitet humbjet nga zhvlerësimi, në momentin kur ky i fundit ndodh;
- të verifikojë paraprakisht rimarrjen e shumave të zhvlerësimeve, të regjistruara;
- të kontabilizojë saktë rimarrjen e shumave të zhvlerësimeve, të regjistruara.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi vlerëson AAM dhe AAJM në përputhje me SKK.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të llogarisë saktë koston fillestare të AAM, duke evidentuar shpenzimet, të cilat marrin pjesë në formimin e saj;
- të vlerësojë saktë AAM të marra në shkëmbim;
- të paraqesë saktë në bilanc zëra të ndryshëm të AAM, sipas modelit të koston;
- të paraqesë saktë në bilanc zëra të ndryshëm të AAM, sipas modelit të rivlerësimit;
- të kryejë rivlerësimin për aktivet afatgjata (AAGJ);
- të llogarisë saktë tepricat e rivlerësimit të AAM, sipas llojeve të tyre;
- të llogarisë saktë shpenzimet e përmirësimeve, riparimeve dhe mirëmbajtjes të cilat do të përfshihen në koston e AAM;
- të llogarisë saktë vlerën (koston) fillestare me të cilën një AAJM do të përfshihet në pasurinë e ndërmarrjes;
- të vlerësojë saktë zëra të ndryshëm të AAJM për efekt të paraqitjes së tyre në bilanc.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi llogarit amortizimet për AAM dhe kryen kontabilizimet përkatëse.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të krahasojë metoda të ndryshme të llogaritjes së amortizimit të AAM;
- të për zgjedhë në mënyrë të argumentuar metodën më të përshtatshme për ndërmarrjen;
- të llogarisë amortizimin për zëra të ndryshëm të AAM me metodën lineare;
- të regjistrojë si shpenzim amortizimin e të AAM-së;
- të kontabilizojë saktë AAM të marra në shkëmbim, sipas vlerave të llogaritura për to;

- të kontabilizojë saktë tepricat e rivlerësimit të AAM, në rastin kur ato janë plus vlerë ose minus vlerë;
- të zbatojë rregullat zgjidhjes së problemeve dhe mendimit kritik;
- të japë dhe marrë udhëzime me bashkëpunëtorët për realizimin e detyrës, duke përdorur terminologji të qartë profesionale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrave mësimore të shkollës dhe në ndërmarrje.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet nga praktika e ndërmarrjeve.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës mund t'í referohet dhe standardeve kombëtare të kontabilitetit për vlerësimin e pasurisë së ndërmarrjes.
- Është veçanërisht e rëndësishme, që nxënësve t'u theksohet se trajtimi i tematikave të modulit duhet t'i qëndrojë shumë besnik legjislacionit në fuqi, sepse ndërmarrja ka detyrimin që t`a respektojë atë.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për të vlerësuar elemente të ndryshme të pasurisë së ndërmarrjes në momentin e hyrjes së tyre, gjatë lëvizjes si dhe në bilancin e periudhës ushtrimore.
- Nxënësit duhet të angazhohen në hartimin bilanceve të periudhës ushtrimore dhe të pasqyrave shoqëruese.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Për vetë kompleksitetin dhe shkallën e vështirësisë së modulit, Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të jetë i kujdesshëm që, të përzgjedhë ato çështje, të cilat janë më të kuptueshme për nxënësit pasi të jenë trajtuar në lëndën e kontabilitetit.
- Për realizimin e modulit janë të domosdoshme njohuritë e marra në lëndën "Llogari dhe kontabilitet" Kl. 13-të.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të vlerësuar pasurinë e firmës, elemente të ndryshme të pasurisë së ndërmarrjes në momentin e hyrjes së tyre, lëvizjes, si dhe për të hartuar bilance të periudhës ushtrimore dhe pasqyra shoqëruese, sipas bazës ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

**për realizimin e
modulit**

- Mjediset e zyrave mësimore.
 - Materiale kancelarie.
 - Kompjuter.
 - Formularë bilanci dhe të pasqyrave që shoqërojnë atë të marra nga ndërmarrjet reale, ose dhe të përpunuara nga mësuesi.
-

12. Moduli “Hartimi i dhënies së llogarisë vjetore”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	HARTIMI I DHËNIES SË LLOGARISË VJETORE	M-17-709-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të hartuar bilancin e periudhës ushtrimore dhe pasqyrat që e shoqërojnë atë.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar modulet e kl.12-të, në profilin mësimor “Llogari”, Niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi harton bilancin e periudhës ushtrimore, duke respektuar bazën ligjore. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të llogarisë saktë shumat e aktiveve, pasiveve, kapitalit të vet, si dhe t'i kuadrojë ato;- të kryejë rivlerësimin për aktivet afatshkurtra (AASH) dhe aktivet afatgjata (AAGJ);- të grupojë saktë aktivet afatshkurtra (AASH);- të grupojë saktë aktivet afatgjata (AAGJ);- të grupojë saktë pasivet;- të grupojë saktë zërat e kapitalit të vet të ndërmarrjes;- të plotësojë grupet e aktivitetit dhe pasivitetit të bilancit, sipas standardeve kombëtare të kontabilitetit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli. <p>RN 2 Nxënësi harton pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të klasifikojë saktë shpenzimet, sipas llojit të tyre për efekt të paraqitjes në pasqyrën e rezultatit;- të grupojë saktë shpenzimet, sipas llojit të tyre për efekt të paraqitjes në pasqyrën e rezultatit;- të klasifikojë saktë shpenzimet, sipas funksioneve të ndërmarrjes për efekt të paraqitjes në pasqyrën e rezultatit;- të grupojë saktë shpenzimet, sipas funksioneve të ndërmarrjes për efekt të paraqitjes në pasqyrën e rezultatit- të klasifikojë saktë të ardhurat për efekt të paraqitjes në	

- pasqyrën e rezultatit;
- të grujë saktë të ardhurat për efekt të paraqitjes në pasqyrën e rezultatit;
- të hartojë saktë pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, sipas natyrës;
- të hartojë saktë pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, sipas funksioneve të tyre;
- të kuadrojë pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve me llogarinë përkatëse të librit të madh;
- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi harton pasqyrën e ndryshimeve në kapital.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të llogarisë saktë fitimin neto, duke regjistruar zëra që nuk janë përfshirë në rezultatin e bilancit;
- të llogarisë saktë shumën e dividendëve për të paguar ortakët, gjatë dhe në fund të periudhës;
- të pasqyrojë saktë shumën e dividendëve për të paguar ortakëve, gjatë dhe në fund të periudhës;
- të llogarisë saktë shumat e rezervave që do të krijohen;
- të kontabilizojë saktë rezervat e vendosura që të krijohen, sipas llojeve të tyre;
- të pasqyrojë saktë në pasqyrë shumat e rezervave;
- të llogarisë saktë, në pasqyrë, ndryshimet në kapital nga emetimi i aksioneve të reja gjatë periudhës;
- të pasqyrojë saktë, në pasqyrë, ndryshimet në kapital nga emetimi i aksioneve të reja gjatë periudhës;
- të pasqyrojë saktë në pasqyrë shumat e aksioneve të veta të riblera në pakësim të kapitalit;
- të llogarisë saktë në pasqyrë shumën e ndryshimit në kapitalin e vet, duke e kuadruar atë me shumën e bilancit;
- të pasqyrojë saktë në pasqyrë shumën e ndryshimit në kapitalin e vet, duke e kuadruar atë me shumën e bilancit;
- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;
- të zbatojë rregullat zgjidhjes së problemeve dhe mendimit kritik.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjediset e zyrave mësimore të shkollës apo në praktikën në biznes.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës mund t'i referohet dhe

standardeve kombëtare të kontabilitetit për vlerësimin e pasurisë së ndërmarrjes.

- Është veçanërisht e rëndësishme që nxënësve t'u theksohet që trajtimi i tematikave të modulit duhet t'i qëndrojnë shumë besnik legjislacionit në fuqi, sepse ndërmarrja ka detyrimin që ta respektojë atë.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për të hartuar bilancin përfundimtar dhe pasqyrat që e shoqërojnë atë.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Për realizimin e modulit janë të domosdoshme njohuritë e marra në lëndën "Llogaria dhe kontabiliteti" Kl. 13-të.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të hartuar bilancin e periudhës ushtrimore dhe pasqyrat që e shoqërojnë atë të cilat parashikohen në këtë modul.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjediset e zyrave mësimore.
 - Materiale kancelarie.
 - Kompjuter.
 - Formularë të pasqyrave financiare të fundit të vitit.
-

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar

1. Moduli “Planifikimi i prodhimit, kostove dhe organizimi i tij”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	PLANIFIKIMI I PRODHIMIT, KOSTOVE DHE ORGANIZIMI I TIJ	M-17-710-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për të organizuar e planifikuar prodhimin dhe kostot e tij.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi harton një plan të thjeshtë prodhimi dhe e zbërthen atë. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të studiojë kërkesat e konsumatorëve për planifikimin e prodhimit;- të vlerësojë saktë burimet e nevojshme për planifikimin e prodhimit;- të analizojë kufizimet dhe vështirësitë që mund të rrezikojnë prodhimin;- të planifikojë saktë të gjitha kostot, që janë të domosdoshme për realizimin e prodhimit;- të hartojë një plan të qartë paraprak të prodhimit;- të kryejë kontrollin e përshtatshmërisë së planit paraprak me objektivat që ka vendosur ndërmarrja;- të kryejë modifikimet e mundshme të planit të prodhimit bazuar në objektivat e ndërmarrjes;- të zbërthejë planin e prodhimit, sipas procesit të prodhimit (prodhim në seri apo prodhim i produkteve të ngjashme);- të llogarisë saktë nevojat për burime për secilën prej pjesëve të veçanta të planit të prodhimit;- të llogarisë saktë kostot pjesore të prodhimit të produkteve të ndryshme;- të hartojë listën e përgjegjësive (sektorë, reparte prodhimi, magazina etj), për realizimin e procesit të prodhimit.	

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi përgatit, dokumenton dhe ndjek zbatimin e planit të prodhimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë dhe lëshojë urdhrat e punës për çdo repart prodhimi;
- të formulojë kërkesa të qarta dhe të plota të reparteve, për nevojat që ato kanë për burime të ndryshme;
- të përgatisë dhe lëshojë urdhrat e furnizimit të reparteve me materiale të para dhe ndihmëse nga magazina;
- të përgatisë dhe qarkullojë dokumentet shoqëruese të procesit të prodhimit;
- të hartojë saktë listat e kontrollit të performancës dhe të përputhjes me standardet;
- të përcaktojë saktë pikën kritike të ndërmarrjes, sipas produkteve apo shërbimeve të prodhuara, për të mos lejuar tejkalimin e shpenzimeve.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi dokumenton shpenzimet dhe kostot, sipas organizimit të prodhimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të dokumentojë saktë shpenzimet materiale, si dhe lëvizjen e tyre në çdo fazë të përpunimit;
- të dokumentojë saktë sasinë dhe cilësinë e punës së kryer nga punëtorët, në varësi të tipit të organizimit të prodhimit;
- të llogarisë saktë kostot e drejtpërdrejta të prodhimit, sipas produkteve ose veprimtarive;
- të llogarisë saktë kostot e tërthorta të prodhimit, sipas produkteve ose fazave të procesit teknologjik;
- të llogarisë saktë koston faktike të prodhimit në repart;
- të kryejë dokumentimin dhe llogaritjen e saktë të shpenzimeve të përgjithshme të prodhimit;
- të shpërndajë saktë kostot e tërthorta dhe shpenzimet e përgjithshme të ndërmarrjes, sipas produkteve ose shërbimeve;
- të llogarisë saktë koston e plotë të prodhimit, sipas organizimit të prodhimit;
- të llogarisë saktë koston e plotë për njësi, sipas organizimit të prodhimit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi planifikon sasinë dhe llojet e rezervave të domosdoshme në ndërmarrje.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të identifikojë qartë faktorët që ndikojnë në madhësinë e rezervave;
- të analizojë mënyrën e ndikimit të tyre, sipas procesit të prodhimit, çmimit, largësisë nga furnitorët etj;
- të planifikojë saktë sasinë e duhur të rezervave në lëndë të para, ndihmëse dhe materiale;
- të planifikojë saktë sasinë e prodhimit në proces, në sasi, kohë dhe llojshmëri, në varësi të llojit të produktit, procesit të prodhimit etj;
- të planifikojë saktë rezervat e nevojshme të produkteve të gatshme, veçanërisht për ndërmarrjet me karakter stinor prodhimi, për të siguruar një furnizim normal të tregut të shitjes;
- të planifikojë saktë shpenzimet për rezerva;
- të llogarisë koston e rezervave.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në ndërmarrje reale.
- Për vetë natyrën që ka moduli është i pamundur zhvillimi i tij në shkollë, ku nuk mund të realizohet prodhim konkret dhe nxënësi të ketë kontakt të drejtpërdrejtë me kostot e tij.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të ketë shumë kujdes për të përzgjedhur rastet më të thjeshta dhe mos kaluar kufijtë e kërkuar për nxënësit së shkollës së mesme.
- Nxënësit do të zbatojnë, në kushtet konkrete të ndërmarrjes, aftësitë e fituara gjatë praktikës në shkollë.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për të planifikuar prodhimin, kostot e tij, evidentuar shpenzimet, kontrolluar realizimin e planeve të prodhimit.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me proceset e punës në ndërmarrjet prodhuese të të mirave dhe shërbimeve.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të organizuar e planifikuar prodhimin dhe kostot e tij që parashikohen në këtë modul.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të

**e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Ambiente të ndërmarrjeve prodhuese të të mirave dhe shërbimeve.
 - Mjete kancelarie.
 - Formularë dhe pasqyra shpenzimesh nga ndërmarrjet,
 - Formularë dokumentesh të shpenzimeve, fatura, fletëhyrje e dalje, dokumente të qarkullimit të prodhimit etj.
 - Kompjuter.
-

2. Moduli “Kontabilizime dhe hartimi elektronik i bilancit”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PERSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	KONTABILIZIME DHE HARTIMI ELEKTRONIK I BILANCIT	M-17-711-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për të mbajtur të gjithë evidencën kontabël të ndërmarrjes, duke përdorur programe financiare, si edhe për të hartuar bilancin e saj në formë elektronike.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi përzgjedh një ndër programet financiare të kontabilitetit, që janë në përdorim në tregun shqiptar. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të përshkruajë funksionimin e programeve financiare;- të shpjegojë rëndësinë e përdorimit të teknologjisë në mbajtjen e kontabilitetit;- të evidentojë saktë “motorin e kërkimit” të informacionit në internet për programet financiare;- të hulumtojë programet financiare të kontabilitetit që janë në përdorim në tregun shqiptar;- të vlerësojë programet financiare të kontabilitetit që janë në përdorim në tregun shqiptar;- të përzgjedhë programin financiar të përshtatshëm për biznesin e tij. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	
	<p>RN 2 Nxënësi çel ndërmarrjen dhe regjistron të dhënat e saj në programin financiar. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të kryejë hedhjen e të dhënave në programe financiare;- të regjistrojë emrin e ndërmarrjes dhe elementeve të tjera identifikuese;- të regjistrojë tepricat nga bilanci fillestar;- të përcaktojë regjistrat që do të përdoren;- të përcaktojë metodën e regjistrimit të veprimeve të	

- magazinës;
- të përcaktojë emërtimet e llogarive që do të debitohen, sipas llojeve të shpenzimeve;
- të përcaktojë emërtimet e llogarive që do të kreditohen, sipas llojeve të të ardhurave;
- të përcaktojë mënyrën e mbajtjes së kontabilitetit të pagesave;
- të përcaktojë mënyrën e mbajtjes së kontabilitetit të arkëtimeve;
- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi regjistron shitjet, blerjet, shpenzimet dhe të ardhurat e tjera në programet financiare.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të regjistrojë llojet e transaksioneve ekonomike;
- të kontabilizojë saktë në faturat e shitjeve dhe blerjeve me metodën e inventarit periodik;
- të kontabilizojë saktë shitjet dhe blerjet me metodën e inventarit të përhershëm;
- të monitorojë gjendjen e klientëve dhe furnitorëve të ndërmarrjes në programet përkatëse;
- të përzgjedhë metodën e vlerësimit të magazinës;
- të plotësojë pasqyrat e kontrollit të inventarëve dhe rezultatet periodike;
- të kryejë saktë vlerësimin e gjendjeve, duke përdorur metoda të ndryshme;
- të kontabilizojë saktë shpenzimet për shpërblime dhe shpenzimet e tjera që lidhen me to;
- të kontabilizojë saktë shpenzimet dhe të ardhurat e tjera nga ushtrimi i veprimtarisë;
- të kontabilizojë saktë veprimet me aktivet afatgjata;
- të monitorojë gjendjen e klientëve dhe furnitorëve të ndërmarrjes në programet përkatëse;
- të kontabilizojë saktë veprimet e lindjes dhe shlyerjes së detyrimeve të ndërmarrjes për tatime dhe taksa.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi nxjerr pasqyrat e llogarive, librat e shitjes dhe blerjes, deklaratat tatimore nga programi financiar.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të gjenerojë pasqyrat e llogarive të ndryshme me veprimet e kryera në to, duke dhënë komandat e duhura për këtë qëllim;
- të gjenerojë saktë librat e shitjes, blerjes, ditarë të

- ndryshëm analitikë;
- të gjenerojë deklaratat e TVSH të plotësuara me të dhënat nga regjistrimet e kryera;
- të gjenerojë deklaratat e TAP dhe të tatimit mbi fitimin me të dhënat e regjistrimeve;
- të përcjellë informacionin e deklaratave të gjeneruara nëpërmjet e-tatime.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi harton bilancin dhe llogarinë e rezultatit në programin financiar.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kontabilizojë saktë në programin financiar veprimet e sistemimit, në fund të periudhës ushtrimore;
- të kuadrojë gjendjet faktike të inventarit me ato sipas kontabilitetit;
- të kontabilizojë saktë diferencat eventuale;
- të kryejë saktë regjistrimet përmbledhëse të të ardhurave dhe shpenzimeve në llogarinë e rezultatit;
- të japë komandat e duhura për të gjeneruar bilancin verifikues dhe atë përfundimtar;
- të japë komandën e saktë për të gjeneruar llogarinë e rezultatit;
- të kryejë veprimin e saktë të mbylljes së llogarive në fund të vitit;
- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;
- të raportojë tek personat përgjegjës për mosfunksionimin e mjeteve dhe pajisjeve të punës;
- të zbatojë manualët e përdorimit dhe protokolleve të sigurisë gjatë punës;
- të zbatojë kodin e etikës dhe rregullat e hierarkisë profesionale, në komunikimin me eprorët dhe kolegët.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset e zyrave të ndryshme të kontabiliteti të ndërmarrjeve, ose dhe profesionistëve të lirë.
- Për vetë natyrën që ka moduli, ai nuk mund të trajtohet në mënyrën e duhur në shkollë, ku dhe veprimet që mund të gjenerohen janë të kufizuara dhe të organizuara për qëllime didaktike. Vetëm në ndërmarrje, ose zyra kontabiliteti bëhet i mundur trajtimi i një game më të gjerë veprimesh që kërkohen në modul.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për regjistruar veprimet e ndryshme dhe gjeneruar regjistra e deklarata tatimore, duke përdorur programe të ndryshme në kompjuter.

-
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
 - Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me proceset e punës për mbajtjen e evidencës elektronike kontabël.
 - Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e proceseve të punës për mbajtjen e evidencave kontabël, nëpërmjet përdorimit të programeve të veçanta, si edhe për të hartuar bilancin e saj në formë elektronike.
 - Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e zyrave të kontabilitetit të ndërmarrjeve ose dhe profesionistëve të lirë kontabël.
 - Materiale kancelarie.
 - Kompjuter, në të cilët të jenë instaluar, që më parë, të gjitha programet e nevojshme për mbajtjen e evidencës kontabël.
-

3. Moduli “Kontabilizime tipike të shoqërive”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	KONTABILIZIME TIPIKE TË SHOQËRIVE	M-17-712-23
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për të kryer kontabilizimet e veprimeve ekonomike, të cilat janë tipike për shoqëritë e formave të ndryshme juridike.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK -së, në drejtimin “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi kryen kontabilizimet e krijimit të shoqërive. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit;- të kontabilizojë veprimet e krijimit të shoqërive, sipas formës së tyre juridike;- të kontabilizojë saktë derdhjet e pronarëve për krijimin e shoqërive të personave;- të kontabilizojë saktë nënshkrimin e kapitalit nga ortakët e shoqërive të kapitaleve;- të kontabilizojë saktë derdhjet e ortakëve në lekë për kuotat e nënshkuara;- të kontrollojë respektimin e normativave ligjore në fuqi mbi vlerësimin e derdhjeve në natyrë;- të kontabilizojë saktë derdhjet në natyrë të ortakëve;- të hartojë saktë bilancin fillestar të shoqërisë në momentin e nënshkrimit;- të hartojë saktë bilancin fillestar të shoqërisë pas derdhjes së kuotave nga pronarët;- të kontabilizojë veprimet e krijimit të shoqërive, sipas formës së tyre juridike;- të respektojë bazën ligjore në fuqi për mbajtjen e kontabilitetit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	
	<p>RN 2 Nxënësi kryen llogaritjet dhe kontabilizimet e shpërndarjes së fitimit në shoqëritë e personave.</p>	

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të llogarisë saktë fitimin për secilin prej ortakëve, në rastin kur shpërndarja e tij bëhet sipas kuotave të paracaktuara;
- të llogarisë saktë fitimin për secilin prej ortakëve, sipas kuotave të parashikuara, kontributit në shërbime dhe pjesëmarrjes në kapital;
- të kontabilizojë saktë detyrimet e shoqërisë ndaj ortakëve për fitimin e llogaritur;
- të kontabilizojë saktë pagesën e fitimit të ortakëve;
- të japë dhe marrë udhëzime me bashkëpunëtorët për realizimin e detyrës, duke përdorur terminologji të qartë profesionale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi kryen llogaritjet dhe kontabilizimet e shpërndarjes së fitimit në shoqëritë e kapitaleve.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të llogarisë rezervat e ndryshme që krijohen nga fitimi, duke respektuar normativat ligjore në fuqi;
- të llogarisë saktë fitimin që do të shpërndahet ndërmjet ortakëve në shoqëritë e thjeshta të kapitaleve;
- të llogarisë saktë fitimin që do të shpërndahet ndërmjet aksionerëve në sh.a.;
- të llogarisë saktë dividendët sipas llojeve të ndryshme të aksioneve;
- të kontabilizojë saktë fitimin që do të shpërndahet ndërmjet ortakëve në shoqëritë e thjeshta të kapitaleve;
- të kontabilizojë saktë pagesën e fitimit ndërmjet ortakëve në shoqëritë e thjeshta të kapitaleve;
- të kontabilizojë saktë detyrimin e sh. a. ndaj aksionerëve për dividendët;
- të kontabilizojë saktë shlyerjen e detyrimeve për dividendët ndaj aksionerëve.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi realizon procedurën e likuidimit të shoqërive.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të respektojë bazën ligjore në fuqi për procedurën e likuidimit të shoqërive;
- të kontabilizojë saktë shitjen e pasurisë së ndërmarrjes së shpallur në likuidim;
- të kontabilizojë saktë shitjen në rastin kur ajo kryhet me humbje ose me fitim;
- të kontabilizojë saktë shlyerjen e detyrimeve ndaj të tretëve të shoqërisë në likuidim;

- të hartojë bilancin e saktë paraprak të shoqërisë para likuidimit;
- të llogarisë saktë pjesën e kapitalit që i takon secilit ortak;
- të kontabilizojë saktë shpërndarjen e kapitalit të mbetur ortakëve.
- të japë dhe marrë udhëzime me bashkëpunëtorët për realizimin e detyrës, duke përdorur terminologji të qartë profesionale;
- të zbatojë kodin e etikës dhe rregullat e hierarkisë profesionale, në komunikimin me eprorët dhe kolegët.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në zyra, që mbajnë kontabilitetin e shoqërive.
- Për vetë natyrën e tij, udhëzohet që ky modul të realizohet në zyra kontabiliteti. Kjo do të sillte lidhje më konkrete me realitetin e likuidimeve të shoqërive.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për regjistruar veprimet e ndryshme, të cilat janë tipike për shoqëritë, në dallim me format e tjera juridike të ndërmarrjeve.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Për vetë kompleksitetin që paraqet moduli, Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të përzgjedhë me shumë kujdes ato veprime, të cilat do të trajtohen, si dhe mënyrën se si do të përcjellë tek nxënësi impulsin, ose informacionin fillestar.
- Për vetë natyrën e veprimeve, të cilat edhe në ndërmarrje nuk përsëriten shpesh, Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të kryejë me shumë kujdes planifikimin kohor të realizimit të modulit.
- Nxënësit duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me proceset e punës për kontabilizimin e veprimeve tipike në shoqëri.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të kryer kontabilizimet e veprimeve ekonomike, të cilat janë tipike për shoqëritë e formave të ndryshme juridike që parashikohen në këtë modul.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e zyrave të kontabilitetit që mbajnë bilancet e shoqërive, apo zyrat mësimore në shkollë.

-
- Materiale kancelarie.
 - Formularë dhe regjistra të ndryshëm kontabël, të marrë nga ndërmarrjet reale, ose të përpunuar nga mësuesi, ose në module të mëparshme në klasë.
-

4. Moduli “Marketingu dixhital”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Llogari
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe Kodi	MARKETINGU DIXHITAL	M-26-1580-19
Qëllimi i modulit	Një modul që pajis nxënësit me njohuritë dhe aftësitë bazë për të mundësuar marketingun e biznesit përmes teknikave të ndryshme dixhitale.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RN 1 Nxënësi përzgjedh platformën dixhitale dhe mediat sociale për promovimin dixhital. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë të:</p> <ul style="list-style-type: none">- të analizojë produktin të cilit do ti bëhet marketing;- të analizojë veçoritë e kategorive të klientëve të mundshëm të produktit;- të identifikojë lloje të ndryshme të platformave dixhitale dhe mediave sociale;- të analizojë kriteret për përzgjedhjen e platformës dixhitale dhe medias sociale;- të përzgjedhë platformën dixhitale dhe median sociale;- të prezantojë platformën dixhitale dhe median sociale të përzgjedhur. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	
	<p>RN 2 Nxënësi përgatit materialet për hedhjen e tyre në platformën dixhitale dhe median sociale. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të përgatitë materiale të ndryshme interaktive (tekst, imazh, video etj);- të ndërtojë video, duke përdorur programe (software) të ndryshme (psh. <i>Movie maker</i>, ose nëpërmjet aparatit celular, <i>smartphone</i> etj);- të modifikojë imazhe të ndryshme me <i>software</i>: <i>photoshop</i>, <i>canva</i> etj;- të ngarkojë (publikojë) materialet e mësipërme në	

platformën dixhitale dhe median sociale të përzgjedhur.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi menaxhon platformën dixhitale e mediat sociale.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të evidentojë gabimet e mundshme në materialet e ndryshme interaktive të hedhura në platformën dixhitale dhe median sociale;
- të modifikojë materialet e ndryshme interaktive (tekst, imazh, video etj) në rast gabimesh;
- të fshijë materiale interaktive të panevojshme në platformën dixhitale dhe mediat sociale;
- të realizojë komunikimin dixhital me ndjekësit/klientët, përmes internetit/mesazheve në inbox ose komenteve për materialet e publikuara në platformën dixhitale;
- të monitorojë impaktin e mesazhit të kompanisë te ndjekësit/klientët;
- të nxitë ndjekësit/klientët që të veprojnë në përgjigje të mesazhit të kompanisë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi përgatit raporte të dhënash mbi përdorimin e platformës dixhitale dhe mediave sociale nga ndjekësit/klientët.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të evidentojë numrin e vizitorëve të platformës dixhitale dhe mediave sociale;
- të ndërtojë një paraqitje grafike mbi numrin e vizitorëve që aksesojnë platformën dixhitale dhe mediat sociale (ditore, javore, mujore);
- të evidentojë disa prej elementeve psikologjikë të *Marketingut Super Efektiv* nëpërmjet internetit/rjeteve sociale (të cilët bëjnë diferencën midis një fushate të pasuksesshme dhe një fushate jashtëzakonisht të suksesshme);
- të analizojë rolin e menaxherit të platformës dixhitale dhe mediave sociale, duke u bazuar tek numri i personave që i aksesojnë ato.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi krijon një plan marketingu dixhital.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë një plan orar, ditore dhe javor në lidhje me

publikimin/shpërndarjen e informacioneve të ndryshme në platformat e përzgjedhura;

- të krijojë fushata marketingu dixhital, duke përdorur burime të ndryshme reklamimi (rrjetet sociale, e-mail ose *mobile marketing*);
- të identifikojë fushata fituese, si dhe të mirëmbajë fushatat ekzistuese të marketingut për sukses maksimal;
- të sugjerojë, nëse është e mundur, zgjidhje të mirëfillta, të shumëllojshme dhe të mirëanalizuara për arritjen e perceptimit të mesazhit deri tek audienca e synuar dhe konsumatori final.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset e firmës ushtrimore, laboratorë të TIK ose në biznese.
- Ky modul kërkon, që rezultatet mësimore të realizohen on-line
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shembujt konkretë dhe të nxisë kreativitetin e nxënësve.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune, duke rritur angazhimin e vizitorëve në faqe, duke përgatitur shkrime interaktive, të krijojnë video promovuese, të masin efikasitetin e marketingut dixhital etj.
- Ata duhet të nxiten të diskutojnë dhe bashkëpunojnë në lidhje me proceset e punës për krijimin e një plani marketingu online
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e proceseve të punës për krijimin dhe menaxhimin e marketingut dixhital.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedise pune me kompjutera dhe lidhje interneti.
 - Programe të ndryshme kompjuterike për realizimin e marketingut dixhital.
 - Materiale kancelarie.
 - Pajisje për përgatitjen e materialeve promovuese.
 - Informacione mbi marketingun dixhital.
 - Legjislacioni mbi marketingun dixhital.
 - Materiale udhëzuese.